

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Rocznik 1915 i 1916.

WE LWOWIE
NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOLNEGO KRAJOWEGO.

Z DRUKARNI WŁADYSŁAWA ŁOZIŃSKIEGO

1917.

Chronologiczny spis rozporządzeń i okólników,

wydanych w roku 1915 i 1916.

Data	P r z e d m i o t	Stro- na
1915		
8. czerwca l. 21523/I	Okólnik w sprawie ulg kolejowych dla wracających do kraju nauczycieli i ich rodzin	15
31. sierpnia l. 18571/IV	Okólnik w sprawie zorganizowania nauki w szkołach średnich w roku szkolnym 1915/16	4
11. września l. 8124/III	Okólnik w sprawie urządzenia nauki w szkołach ludowych w roku szkolnym 1915/16	10
27. września l. 20985/IV	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów szkół średnich obowiązanych do służby wojskowej	25
30. września l. 8433/III	Okólnik do szkół ludowych w sprawie kroniki szkolnej	27
19. paździer. l. 23114/IV	Okólnik w sprawie przestrzegania oszczędności w wydatkach uczniów na potrzeby szkolne i w sprawie programu nauki	45
30. paździer. l. 8635/III	Okólnik w sprawie wykonywania przymusu szkolnego w szkołach ludowych	57
16. listopada l. 26646/IV	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów szkół średnich powołanych do służby wojskowej	1
2. grudnia l. 2206/V	Okólnik w sprawie tekstów naukowych i innych środków pomocniczych w szkołach przemysłowych .	3

Data	P r z e d m i o t	Stro- na
1915		
9. grudnia l. 29314/IV	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów szkół średnich i seminariów nauczycielskich powołanych do czynnej służby wojskowej	2
31. grudnia l. 12110/III	Okólnik w sprawie nadzwyczajnego terminu egzaminu dojrzałości w seminariach nauczycielskich . . .	15
1916		
5. stycznia l. 12122/III	Okólnik w sprawie egzaminów nadzwyczajnych w szkołach ludowych	16
8 stycznia l. 29464/IV	Okólnik w sprawie wydawania świadectw uczniom szkół średnich, którzy nie przedłożyli przy wpisie wymaganych dokumentów	29
13. stycznia l. 12024/III	Okólnik w sprawie wydawania duplikatów świadectw i zawiadomień szkolnych w szkołach ludowych .	13
9. lutego l. 1121/III	Okólnik w sprawie popierania Stowarzyszenia „Czerwonego Krzyża“	25
24. lutego l. 1334/III	Okólnik w sprawie ubezpieczenia na wypadek śmierci w czasie wojny	27
24. marca l. 6283/IV	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów szkół średnich obowiązanych do służby wojskowej	46
24. marca l. 6283/IV	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów szkół handlowych obowiązanych do służby wojskowej	50
26. marca l. 2597/III	Okólnik w sprawie robót wiosennych w polu w roku 1916	56
27. marca l. 62/pr.	Okólnik w sprawie „Tygodnia Czerwonego Krzyża“ .	53
28. marca l. 6480/IV	Okólnik w sprawie uczczenia odznaczonych i poległych	61
31. marca l. 2871/III	Okólnik w sprawie ulg dla uczniów seminariów nauczycielskich obowiązanych do służby wojskowej . .	51
31. marca l. 3679/IV	Okólnik w sprawie egzaminu uprzedniego uczniów, którzy powrócili ze służby wojskowej	52
1. kwietnia l. 122/III	Okólnik w sprawie zbierania pokrzywy dla celów armii	56

Data	P r z e d m i o t	Stro- na
1916 7. kwietnia l. 3058/III	Okólnik w sprawie zbierania przedmiotów złotych w szkołach	65
9. kwietnia l. 2405/III	Okólnik w sprawie oszczędzania zapasów mąki i chleba	58
13. kwietnia l. 11344/III	Okólnik w sprawie odbywania praktyk religijnych przez katolicką młodzież szkolną obrządku rzym. katol.	66
14. kwietnia l. 3442/III	Okólnik w sprawie akcji na rzecz „Czerwonego Krzyża“	67
27. kwietnia l. 85/pr.	Okólnik w sprawie wprowadzenia czasu letniego w roku 1916	64
15. maja l. 3967/III	Okólnik w sprawie zakończenia roku szkolnego 1915/16 w szkołach ludowych	77
6. czerwca l. 4971/III	Okólnik w sprawie udziału młodzieży szkolnej w zbieraniu nasion traw rosnących dziko	103
9. czerwca l. 11356/IV	Okólnik w sprawie odznaczenia uczniów odznakami honorowymi Stowarzyszenia „Czerwonego Krzyża“	89
9. czerwca l. 11269/IV	Okólnik w sprawie dodatkowego przyjęcia uczniów powracających ze służby wojskowej do klasy odpowiadającej ich normalnemu tokowi nauki i egzaminów rocznych za rok szkolny 1915/16	91
9. czerwca l. 11690/IV	Okólnik w sprawie nowego formularza świadectw z egzaminów nadzwyczajnych w szkołach średnich	93
9. czerwca l. 11267/IV	Okólnik w sprawie nieprzypuszczania prywatystów do egzaminu uzupełniającego celem zyskania prawa służby jednorocznej	95
9. czerwca l. 11268/IV	Okólnik w sprawie wydawania świadectw rocznych uczniom najwyższej klasy szkoły średniej, którzy złożyli wcześniejszy egzamin dojrzałości	96
9. czerwca l. 12035/IV	Okólnik w sprawie uzupełnienia nauki w roku szkolnym 1916/17 w razie niemożności wyczerpania w bieżącym roku przepisanego materiału naukowego w szkołach średnich	96
9. czerwca l. 11248/IV	Okólnik w sprawie przestrzegania oszczędności w szkole	99

Data	P r z e d m i o t	Stro- na
1916 9. czerwca l. 1895/III	Okólnik w sprawie zbierania roślin leczniczych . . .	101
26. czerwca l. 5536/III	Okólnik w sprawie drugiej zbiórki kauczuku i wełny .	109
30. czerwca l. 12910/IV	Okólnik w sprawie egzaminów poprawczych z dwóch lub więcej przedmiotów w szkołach średnich .	110
5. lipca l. 118/pr.	Okólnik w sprawie unikania zbędnych wyrazów obcych w języku niemieckim	117
7. lipca l. 5981/III	Okólnik w sprawie szczepienia ospy	111
15. lipca l. 6261/III	Okólnik w sprawie dodatkowego przyjęcia uczniów se- minaryów nauczycielskich powracających ze służby- wojskowej, oraz w sprawie egzaminów rocznych .	118
15. lipca l. 6260/III	Okólnik w sprawie zbierania pokrzyw na tkaniny . .	119
9. sierpnia l. 5349/III	Okólnik w sprawie praktyk religijnych młodzieży ucze- szczającej do szkół ludowych	130
14. sierpnia l. 7383/III	Okólnik w sprawie opieki nad sierotami wojennymi .	120
25. sierpnia l. 17958/IV	Okólnik w sprawie przyspieszonych egzaminów dojrz- łości w szkołach średnich	131
4. września l. 7973/III	Okólnik w sprawie przyspieszonych egzaminów dojrz- łości w seminariach nauczycielskich	132
9. września l. 1533/V	Okólnik w sprawie przedkładania wykazów statysty- cznych szkół handlowych	133
11. września l. 8145/III	Okólnik w sprawie oszczędzania papieru	182
11. września l. 17590/IV	Okólnik w sprawie ulg wyjątkowych na rok szkolny 1916/17 dla uczniów szkół średnich, powołanych do służby wojskowej	177
12. września l. 17956/IV	Okólnik w sprawie przypuszczenia do egzaminu po- prawczego uczniów szkół średnich, reprobowanych w roku 1913/14	181

Data	P r z e d m i o t	Stro- na
1916 30. września l. 8362/III	Okólnik w sprawie zbierania starego papieru i odpadków papierowych	183
5. paździer. l. 19785/IV	Okólnik w sprawie udzielania urlopów uczniom pełniącym służbę wojskową, a zgłaszającym się do przyspieszonych egzaminów dojrzałości	223
14. paździer. l. 21688/IV	Okólnik w sprawie postanowień wyjątkowych dla uczniów szkół średnich, powołanych do czynnej służby wojskowej	224
17. paździer. l. 180/pr.	Okólnik w sprawie przechowywania pieczęci urzędowych	226
18. paździer. l. 22735/IV	Okólnik w sprawie opieki nad niezamożną młodzieżą szkolną	227
18. paździer. l. 8399/III	Okólnik w sprawie zakupu zawiadomień szkolnych .	228
16. listopada l. 9697/III	Okólnik w sprawie bibliotek szkolnych i okręgowych .	229

Alfabetyczny spis rozporządzeń i okólników,

wydanych w roku 1915 i 1916.

- Biblioteki szkolne i okręgowe 229.
Czas letni — wprowadzenie w roku 1916 64.
Czerwony Krzyż — odznaczenie uczniów odznakami honorowymi Czerwonego Krzyża 89.
Czerwony Krzyż — popieranie Stowarzyszenia Czerwonego Krzyża 25, 67.
„ „ Tydzień Czerwonego Krzyża 53.
Duplikaty zawiadomień i świadectw ze szkół ludowych 13.
Egzamin dojrzałości w seminariach — nadzwyczajny termin 15.
Egzamina uczniów reprobowanych w roku 1913/14 181.
Egzamina dojrzałości przyspieszone 131, 132, 223, 224.
„ nadzwyczajne w szkołach ludowych 16.
„ poprawcze z dwóch lub więcej przedmiotów 110.
„ uprzednie uczniów powracających ze służby wojskowej 52.
„ uzupełniające — nieprzypuszczanie prywatystów 95.
Formularze świadectw z egzaminów nadzwyczajnych w szkołach średnich 93
Kronika szkolna w szkołach ludowych 27 z r. 1915.
Mąka i chleb — oszczędzanie zapasów 58.
Nasiona traw — ich zbieranie 103
Nauka — urządzenie nauki w szkołach ludowych w roku szkolnym 1915/16 10
z r. 1915.
„ — zorganizowanie nauki w szkołach średnich w roku szkolnym 1915/16
4 i 45 z r. 1915.
„ — teksty naukowe i inne środki pomocnicze w szkołach przemysłowych 3.
„ — uzupełnienie nauki w roku szkolnym 1916/17 96.
Obce wyrazy — unikanie zbędnych wyrazów obcych w języku niemieckim 117.
Opieka nad niezamożną młodzieżą 227.
„ nad sierotami wojennymi 129.
Ospa — jej szczepienie 111.
Oszczędzanie zapasów mąki i chleba 58.
„ papieru 182.
Oszczędności w wydatkach uczniów na potrzeby szkolne 45 z r. 1915, 99.
Papier — oszczędzanie go i zbieranie zużytego papieru 182, 183.
Pieczęcie urzędowe — przechowywanie ich 226.
Pokrzywa — zbieranie pokrzywy dla celów armii 56, 119.
Praktyki religijne w szkołach ludowych 66, 130.
Program nauki w szkołach średnich 45 z r. 1915.
Prywatyści — nieprzypuszczanie do egzaminu uzupełniającego 95.
Przymus szkolny w szkołach ludowych 57 z r. 1915.

- Roboty wiosenne w polu w roku 1916 56.
 Rok szkolny — zakończenie roku szkolnego 1915/16 77.
 Rośliny lecznicze — ich zbieranie 101.
 Śieroty wojenne — opieka nad nimi 129.
 Świadectwa — nowy formularz z egzaminów nadzwyczajnych 93.
 „ wydawanie świadectw rocznych 96.
 Świadectwa — wydawanie świadectw uczniom szkół średnich którzy nie przedłożyli
 wymaganych dokumentów 29.
 Świadectwa i zawiadomienia szkolne w szkołach ludowych — wydawanie dupli-
 katów 13.

Szkoły średnie:

- Egzamina dojrzałości przyspieszone 131.
 Egzamin poprawczy z dwóch lub więcej przedmiotów 110.
 Egzamin uprzedni uczniów powracających ze służby wojskowej 52.
 Egzamina uczniów reprobowanych w roku 1913/14 181.
 Formularze świadectw z egzaminów nadzwyczajnych 93.
 Podział rejonów inspekcyjnych krajowych inspektorów szkół 48 z roku
 1915, 234.
 Program nauki i przestrzeganie oszczędności w wydatkach uczniów na
 potrzeby szkolne 45 z r. 1915.
 Prywatystów nieprzypuszczanie do egzaminu uzupełniającego 95.
 Przyjęcie uczniów powracających ze służby wojskowej 91.
 Świadectw rocznych wydawanie uczniom najwyższej klasy 96.
 Uchwały Rady szkolnej krajowej z dnia 16. listopada 1916 221.
 Ulgi dla uczniów obowiązanych i powołanych do służby wojskowej 25
 z r. 1915, 1, 2, 46, 177, 223, 224.
 Uzupełnienie nauki w roku szkolnym 1916/17 96.
 Wydawanie świadectw uczniom, którzy nie przedłożyli wymaganych do-
 kumentów 29.
 Zorganizowanie nauki w roku szkolnym 1915/16 4 z r. 1915.
 Teksty naukowe i środki pomocnicze w szkołach przemysłowych 3.
 Ubezpieczenie na wypadek śmierci w czasie wojny 27
 Uczenie odznaczonych i poległych 61.
 Uczniowie — dodatkowe przyjęcie uczniów powracających ze służby wojskowej 91, 118.
 Ulgi dla uczniów obowiązanych i powołanych do służby wojskowej 25 z r. 1915,
 1, 2, 46, 50, 51, 177, 223, 224.
 Ulgi kolejowe dla wracających do kraju nauczycieli i ich rodzin 15 z r. 1915.
 Urlopy dla uczniów zgłaszających się do egzaminu dojrzałości 223.
 Uzupełnienie nauki w roku szkolnym 1916/17 96.
 Wykazy statystyczne szkół handlowych 133.
 Wyrazy obce w języku niemieckim — ich unikanie 117.
 Zakończenie roku szkolnego 1915/16 77.
 Zawiadomienia szkolne — sprawa ich zakupna 228.
 Zbiórka kauczuku i wełny 109.
 „ metali 9.
 „ nasion traw rosnących dziko 103.
 „ pokrzyw na tkaniny 56, 119.
 „ roślin leczniczych 101.
 „ starego papieru i odpadków papierowych 183.
 Złoto — zbieranie przedmiotów złotych w szkołach 65.

Organizacya szkół.

Szkoły prywatne:

- Biała, gimnazjum realne Towarzystwa Szkoły ludowej 106.
- Biała, seminaryum nauczycielskie żeńskie im. św. Hildegardy 107
- Biała, szkoły handlowe 113.
- Bochnia, seminaryum nauczycielskie żeńskie 124.
- Brody, szkoła handlowa 113.
- Brzesko, gimnazjum 113.
- Chrzanów, gimnazjum realne 105.
- Dolina, gimnazjum z ruskim językiem wykładowym 113.
- Horodenka, gimnazjum z ruskim językiem wykładowym 124.
- Jarosław, gimnazjum realne żeńskie 83.
- Jasło, gimnazjum realne żeńskie 71.
- Jaworów, gimnazjum z polskim i ruskim językiem wykładowym 124.
- Kołomyja, gimnazjum realne żeńskie i liceum żeńskie SS. Urszulanek 105.
- Kołomyja, seminaryum nauczycielskie żeńskie im. św. Bronisławy 113.
- Kraków, gimnazjum żeńskie im. król. Jadwigi 106.
- Kraków, gimnazjum żeńskie dr. Józefa Lewickiego i dr. Maryi Lewickiej (przedtem H. Strażyńskiej) 105.
- Kraków, gimnazjum żeńskie „Towarzystwa szkoły gimnazjalnej żeńskiej“ 106.
- Kraków, gimnazjum realne żeńskie prof. Stanisława Jaworskiego 106.
- Kraków, gimnazjum realne żeńskie SS. Urszulanek 106.
- Kraków, gimnazjum realne żeńskie im. Kaplińskiej 235.
- Kraków, liceum żeńskie Heleny Kaplińskiej 105.
- Kraków, seminaryum nauczycielskie żeńskie Sebaldy Münnichowej 106.
- Leżajsk, miejskie gimnazjum realne 124.
- Lwów, gimnazjum dr. Karola Petelenza 83.
- Lwów, gimnazjum żeńskie SS. Bazylianek 113.
- Lwów, gimnazjum żeńskie im. Juliusza Słowackiego 137.
- Lwów, gimnazjum żeńskie Zofii Strzałkowskiej 83.
- Lwów, gimnazjum realne dr. Jana Niemca 71.
- Lwów, gimnazjum realne żeńskie i liceum żeńskie SS. Urszulanek 19 z r. 1915, 82, 106.
- Lwów, gimnazjum realne im. Henryka Jordana 83.
- Lwów, gimnazjum realne żeńskie Olgi Filippi-Żychowiczowej 82.
- Lwów, gimnazjum realne żeńskie SS. Nazaretanek 71.
- Lwów, gimnazjum realne żeńskie im. Wiktorii Niedziałkowskiej 105.
- Lwów, reformowane gimnazjum realne żeńskie Maryi Fränklówny 106.
- Lwów, miejskie gimnazjum realne żeńskie im. król. Jadwigi 39.
- Lwów, liceum żeńskie „Polskiego Muzeum szkolnego“ (dawniej Olgi Filippi) 82.
- Lwów, liceum żeńskie im. Wiktorii Niedziałkowskiej 137.
- Przemyśl, gimnazjum żeńskie Anny Rachalskiej 83.
- Przemyśl, liceum żeńskie „Ruski Instytut dla dziewcząt“ 82.
- Przemyśl, szkoła handlowa 113.
- Rzeszów, gimnazjum realne żeńskie 113.

- Sambor, gimnazjum realne żeńskie im. M. Konopnickiej 105.
- Stanisławów, gimnazjum żeńskie 105.
- Stanisławów, gimnazjum realne żeńskie i liceum żeńskie SS. Urszulanek 105.
- Stanisławów, seminarjum nauczycielskie żeńskie z polskim językiem wykładowym 113.
- Stryj, gimnazjum żeńskie Heleny Krzywkowej 105.
- Stryj, seminarjum nauczycielskie żeńskie z polskim językiem wykładowym 106.
- Stryj, szkoła wydziałowa żeńska SS. Nazaretanek 113.
- Strzyżów, miejskie gimnazjum realne 71.
- Tarnów, II. gimnazjum realne żeńskie 105.
- Tarnów, gimnazjum realne i liceum żeńskie SS. Urszulanek 71.
- Tarnów, szkoła handlowa 113.
- Unterwalden, szkoła ludowa ewangelicka 60.
- Zakopane, gimnazjum realne 105.

Książki szkolne, naukowe i przybory naukowe.

- Aliśkiewicz-Hałaszkiewicz. Gramatyka niemiecka. Część I. (Німецька граматыка I. Часть) 191.
- Aliśkiewicz-Hameczykiewicz. Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy szkół średnich (Німецькі вправи для I. класи шкіл середніх) 51 z r. 1915.
- Aliśkiewicz-Hameczykiewicz. Ćwiczenia niemieckie dla drugiej klasy szkół średnich. (Німецькі вправи для другої класи шкіл середніх) 51 z r. 1915.
- Bałaban Majer dr. Historia i literatura żydowska ze szczególnem uwzględnieniem historyi Żydów w Polsce. Tom I. dla klas IV—VI. szkół średnich 20.
- Boczar Józef ks. Metodyka nauczania religii katolickiej dla użytku seminarjów nauczycielskich 11.
- Czajkowski-Kuczer. Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcyi goniometrycznych 124.
- Duchowicz Bronisław. Chemia dla klas wyższych 59 z r. 1915.
- Finkel-Głabiński. Historia Monarchii austriacko-węgierskiej oraz wiadomości polityczne i społeczne 83.
- Gabesam-Kostal. Phraseologisches Lehrbuch der deutschen Handelskorrespondenz für kaufmännische Lehranstalten 139.
- Gustawicz Bronisław. Mapa ścienna Palestyny 125.
- Janelli-Szelągowski. Dzieje powszechne. Podręcznik do nauki historyi na stopniu wyższym szkół średnich 59 z r. 1915.
- Kranz Ignacy. Geometrya pogładowa. Podręcznik na klasę drugą gimnazjów i szkół realnych 59 z r. 1915.
- Mazanowski Antoni. Wypisy polskie na VII. i VIII. klasę gimnazjalną 72.
- Mihułowicz Jerzy dr. Podręcznik arytmetyki dla klasy VII. szkół średnich 59 z r. 1915.

- Ogonowski Piotr. Podręcznik arytmetyki dla szkół średnich (Учебник арифметики для середних шкіл III. кляса 191.
- Romer E. Ziemia dawnej Polski. Mapa hypsometryczna 125.
- Semkowicz W. Mapa historyczna Polski 125.
- Skalski Witold. Podręcznik księgowości do użytku w uzupełniających szkołach handlowych 20.
- Smal-Stocki-Gartner. Gramatyka ruskiej mowy (Грамматика рускої мови) 125.
- Steiner-Scheindler-Samolewicz. Ćwiczenia łacińskie dla klasy II. 39.
- Zakrzewski W. Historia powszechna dla wyższych klas szkół średnich. (Всесвітня історія для висших кляс середних шкіл Том II. Історія середних віків.) 139.

Książki do bibliotek i na nagrody.

- Adrian Karol. Unser Salzburg 125.
- „Kriegsalmanach“ 72.
- Kunzfeld Alois. Naturgemässer Zeichen- und Kunstunterricht 20.
- Langer Karol. Das Freihandzeichnen 21.
- Makłowicz Józef ks. Złote myśli Słowackiego 235.
- „Odbudowa polskiej wsi“. Projekty chat i zagród włościańskich 21.
- Puchałka Jan. Poradnik w czasie wojny 52 z r. 1915.
- Taras Ludwik. Gry i zabawy dla młodzieży szkolnej 125.
- „Viribus unitis“. Oesterreich-Ungarn und der Weltkrieg 1914/15 11.
- Wilusz Adam. „Przemysł domowy w przełomowej chwili zniszczenia kraju“ 20.
- Zaleski Stefan. Zagadki w 22 rodzajach i 620 przykładach 72
- Zbiór ćwiczeń piśmiennych polskich. Podręcznik metodyczny dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych 235.
- Zubrzycki Jan dr. „Cieśla polski“ 21.

Wiadomości statystyczne.

- Wynik frekwencji seminaryjów nauczycielskich w roku szkolnym 1915/16 22.
- Wynik egzaminów kwalifikacyjnych odbytych w roku 1915 40.
- Wynik egzaminów kwalifikacyjnych odbytych w terminie wiosennym 1916 84.
- Wynik egzaminów dojrzałości odbytych w seminaryjach nauczycielskich w roku 1915 114.
- Wykaz kwot przypadających na bezpłatne książki dla ubogich uczniów na rok szkolny 1915/16 i 1916/17 138.
- Rozdział kwot na stypendya pedagogiczne dla uczniów i uczenie seminaryjów nauczycielskich 191.
-

Rozmaitości.

- „Ozasopismo pedagogiczne“ wznowienie dalszego wydawnictwa 35, 60, 192.
 Dziennik urzędowy Rady szkolnej krajowej, sposób rozsyłania 19 z r. 1915, 233.
 Gazeta polowa dla żołnierzy 60 z r. 1915.
 Kalendarz „Srebrnego Krzyża“ na rok 1917 115.
 Komisya egzaminacyjna dla wyższych szkół handlowych z językiem wykładowym polskim we Lwowie 189.
 Komisye egzaminacyjne dla nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych 29 z r. 1915.
 Konkurs na posady nauczycielskie w szkołach ludowych 142.
 Krajowa konferencya nauczycielska w r. 1914 53 z r. 1915.
 Kursy w Wiedniu dla uboższej młodzieży szkół średnich z Galicyi 35.
 Objęcie urzędowania przez c. k. Namiestnika Hermana Colarda 21 z r. 1915.
 Odznaki celem wsparcia akcyi budowy łodzi podwodnych 74.
 Pamięci najszlachetniejszego i najsprawiedliwszego Monarchy 195.
 Patriotyczna zbiórka metali 9.
 Podział rejonów krajowych inspektorów szkół średnich 48 z r. 1915, 234.
 Polegli na polu chwały i zmarli wskutek odniesionych ran 85.
 Polepszenie poborów nauczycieli państwowych przemysłowych zakładów naukowych 51 z r. 1915.
 Pożegnanie wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej Dr. Ignacego Dembowskiiego. Dodatek do Dz. urzęd. Nr. 9.
 Powitanie nowego wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej Dr. Fryderyka Zolla. Dodatek do Dz. urzęd. Nr. 10.
 Rada szkolna krajowa — mianowanie członków 17 z r. 1915.
 Skorowidz gmin i miejscowości austriackich 74.
 Sprawozdania roczne szkół średnich — umieszczenie nazwisk uczniów odznaczonych i poległych 73.
 Tablice poglądowe z dziedziny marynarki 60 z r. 1915.
 Terminy egzaminów dojrzałości w szkołach średnich i seminariach nauczycielskich 80, 139.
 Terminy egzaminów kwalifikacyjnych 44, 52 i 60 z r. 1915, 12, 24, 139.
 Uchwały Rady szkolnej krajowej z dnia 16 listopada 1916 221.
 Ustąpienie wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej Dr. Ignacego Dembowskiiego 41.
 Urządzenia szkolne wyrobu firmy Glöckner w Czechach 19 z r. 1915.
 Wstęgi wojenne na dochód „Czerwonego Krzyża“ 74.
 Wydawnictwa Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie 51 z r. 1915.
 Wykaz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych przydzielonych do służby w Królestwie Polskiem 70.
 Zbiórka wełny, metali i t. d. w okręgu tłumackim 11, w okręgu rzeszowskim 126.
 Zmiany nazw miejscowości: Morawska Trzebowa 60 z r. 1915, Slaventin 127, Jablonetz 127, Weisskirchen 127, Poreschin-Ratibor 192, Leopoldsdorf 238, w Albanii 108.
-

Alfabetyczny spis nazwisk osób.

	Strona
A.	
Strona	
Abratowski Stanisław	85
Adamski Stefan	85
Adamus Antoni	33
Adler Mojżesz	85
Aleksandrowiczowa Kazimiera	39
Ancutowa Michalina	79
Andróżowski Jan	33
Antonowowa Eufrozyna	39
Arłamowska Eleonora	112
Artemowicz Michał, ks.	7
B.	
Babczakiewicz Stanisław	85
Babulski Wacław	186
Baczak Leon	60, 85
Bąkowska Marya z r. 1915	50
Bałaban Majer, dr.	6
Bandrowski Ernest, dr.	31
Baran Kazimierz	184
Baraniecki Jan	188
Baranówna Marya	7
Baranowska Julia	33
Baranowski Bolesław Adam	188
Barańska Marya	7
Baronowa Hermina	122
Bartkiewicz Stanisław	7
Barwiński Aleksander z r. 1915	17
Batko Franciszek	85
Batowski Mieczysław z r. 1915	59
Baumgarten Jakób	112
Bayger Jan	121
Baziński Michał	68
Baziuk Władysław	85
Beer Alfred	7
Bencin Andrzej, ks.	232
Berger Franciszek z r. 1915	18
Bernaś Józef	79
Bernasiówna Emilia	79
Bielawski Jan dr.	7
Bielczyk Karol	135
Bielówka Franciszek, ks.	184
Bienkiewicz Stanisław	6
Biliński Maryan	78
Bilut Aleksander	33
Bileński Szymon, ks.	187, 232
Birczak Włodzimierz, dr.	184
Blader Szymon	187
Blaicke Jan	34
Błażek Bolesław	6
Bochner Naftali	232
Bodiański Bohdan, ks.	32

	Strona
Diaczyk Bazyli	85
Dickmayer Mieczysław	85
Diller baron Eryk	45, 134
Długoszewski Feliks	33
Dmyterko Jan	69
Dobrowolska Bronisława	69
Dobrzański Julian	31
Dobrzański Maryan	185
Dolińska Helena	187
Dolnicki Leon	6
Dragan Hugo	85
Dragan Marcin, dr.	135
Dreżepolski Aleksander	32
Dreżepolski Roman, dr.	135
Dropiowski Tadeusz, z r. 1915	18
Drozd Sebastyan	185
Drozdowicz Zygmunt	8, 85
Drożdzikowski Eugeniusz	185
Drwięga Antoni	135
Dudykowa Julia	69
Dudykiewicz Mikołaj	136
Durakta Wacław	60, 85
Durbas Jan	8
Durska Marya, z r. 1915	50
Duszkiewicz Józef	34
Dutkiewicz Adam	85
Dutkiewicz Tomasz	38
Dworski Emanuel	19
Dydak Marcin	8, 86
Dymko Michał	18, 232
Dziedzie Antoni	86
Dziewoński Jacek	86
Dzikowska Eugenia	187
Dziubiński Grzegorz, z r. 1915	50
Dziurzyński Jan	31
Dziurzyński Kazimierz, ks.	6
Dziedzio Daniel	7

E.

Ekertówna Matylda	69
Ekielski Władysław	31
Elektorowiczowa Marya	104
Ergetowski Franc., z r. 1915	18

F.

	Strona
Fecko Jan	86
Fedun Piotr	19
Fela Jan	7
Fiehmann Anna, z r. 1915	50
Fiedler Tadeusz, z r. 1915	17
Filasiewicz Witold	185
Finkental Maksymilian	135
Fiut Władysław	86
Fiutowski Teofil	187
Fischer Stanisław	185
Flis Eugeniusz	6
Floryański Zenon	86
Fogel Henryk	135
Folger Józef Marcin, dr.	185
Forostyna Eugeniusz	33
Frank Bronisław	60
Frączkiewicz Aleksander	231
Frenkel Joachim, dr.	7
Freudenson Leonard	59
Friedmann Maurycy	185
Frost Ozyasz, dr.	38
Fuchs Franciszek, dr.	185

G.

Gabryel Mieczysław	86
Gadowski Aleksander	233
Galant Wojciech	8
Gałek Stanisław	121
Gancarz Ludwik	136
Garbiński Hilary, z r. 1915	50
Gardzielówna Paulina	104
Garlicki Apolinary	6
Gartner Franciszek, z r. 1915	17
Gawański Leon	7
Gawrys Tadeusz	85
Gąsiorowski Henryk	111
Gąsiorowski Stanisław	34
Gątkiewicz Feliks	6
Gdula Jan	7
Gebhardt Jan	185
Gebhardt Józef, z r. 1915	49

	Strona
Gellenowa Wanda	79
Geronis Józef	79
Gettlich Antoni, z r. 1915	49
Gębica Józef	185
Gincel Józef, z r. 1915	50
Gizowski Szcześny	7
Glixelli Stefan, dr.	60
Glodt Antoni	112
Gładysiewicz Stanisław	121
Głowacki Juliusz	32
Głowacki Justyn	123
Głowiak Michał	121
Gniewek Jan	123
Gniewek Józef	8, 86
Godowski Władysław	86
Gofron Bartłomiej, dr.	60
Gofryk Jan	86
Golias Maryan	60
Goliński Stanisław	136
Gołąb Stanisław	7
Góralik Władysław	122
Górawski Stefan	18
Gorażkówna Marya	8
Gorecki Stanisław	188
Gorezyński Em., ks. z r. 1915	58
Gorezyński Piotr	86
Gorzejewski Edmund	39
Gostkowski Rajmund	134
Graszyński Bonawentura	6
Greezek Stanisław	187
Greiss Piotr	135
Greźłowa Emma	188
Groele Adam, z r. 1915	49
Groelowa Walerya	79
Gromnicki Izydor, z r. 1915	17
Grudniewicz Szczepan	104
Gryglewski Aleksander	135
Grzegorzewicz Wojciech	31
Grzyb Zygmunt	86
Grzywak Aleksander	185
Gurguła Andrzej	233
Gutkowski Antoni	134
Gwoździewicz Jan, ks.	112, 186

H.

	Strona
Habela Jan	86
Habernowa Marya	137
Hahn Leopold	134
Hahn Wiktor, dr.	6
Hałan Łukasz	86
Hamczykiewicz Roman	32
Hammer Klemens	6
Hamerska Zofia	135
Hannakowa Stanisława	188
Haudekówna Eleonora	233
Hanula Bolesław, z r. 1915	59
Hanuszek Szymon, ks. dr.	32
Haraszczakówna Julia	19
Heck Waleryan	31
Hellstein Maryan, z r. 1915	50
Hirniak Julian, dr.	135
Hlawaty Jan	68
Hnatyszak Leon, z r. 1915	17
Hodowaniec Piotr	33
Hoffmanówna Olga	112
Hoffmokr Władysław	86
Holuka Roman	6
Holejko Michał	86
Hordyński Jar., dr. z r. 1915	18
Hordyński Ludwik, dr.	7
Horniatkiewicz Jan, ks.	135
Hornung Karol, dr.	232
Hrabiowa Marya	233
Hryszczyszyn Michał	69
Hudyma Emil	79
Hupałowski Stanisław	69

I.

Ippoldt Juliusz	32, 38
Irmler Gwiden	123
Irzabek Zygmunt	78
Iszkowski Erazm	78
Izworski Michał	188
Izycki Maryan, z r. 1915	59
Izykiewiczówna Leopoldyna	69

J.

	Strona
Jacejkowa Marya	39
Jachimczak Franciszek	6
Jackowski Alfred	34
Jaczińska Klotylda, z r. 1915	59
Jaglarz Stanisław	86
Jakób Stanisław	18
Jakóbczyński Antoni	123
Jakubski Antoni, dr.	135
Jamróz Franciszek	86
Janczy Wojciech, z r. 1915	18
Janczyk Franciszek	135
Janelli Marian, dr.	38
Janiczówna Adelfina	233
Janikowska Eugenia	187
Jankowski Wład., z r. 1915	18
Janotka Deodat	135
Jarosz Antoni	86
Jasiewicz Erazm	69
Jasiński Leon	134
Jasiński Ludwik	184
Jaślar Adolf	38
Jaszowski Błażej, ks. dr. z r. 1915	17
Jaworek Piotr, z r. 1915	18
Jetłówna Marya	79
Jeziński Bronisław	137
Jezuít Michał	123
Jędryjas Józef	60
Jędrzejowska Aniela	112
Jędrzejowski Jan	85
Język Stefan	186
Jordan Tadeusz	79
Józefowicz Jan	79
Juchnowicz Stan., z r. 1915	18
Jurezyński Stanisław	68
Jurkiewicz Szczepan	8

K.

Kaczorówna Marya	69
Kaczorowski Bolesław	78
Kaczorowski Włodzimierz	104
Kaiser Franciszek	33

Strona

Kalinowski Piotr	7
Kalinowski Wikt., z r. 1915	18
Kalimann Mandel, dr.	185
Kalitowa Konstancja	104
Kalitowski Michał	6
Kamińska Anna	79
Kamińska Julia	8
Kamiński Adolf	7
Kamiński Jan	121
Kaniak Józef	38
Kaniowski Stanisław	136
Kapusiński Aleksander	184
Karczmarek Cecylia	34
Karmański Piotr	121
Karpiak Jarosław, ks.	123
Karpiel Jan	79
Kassian Józef	135
Kazalski Władysław	86
Kazanowska Zofia	187
Kazecka Agnieszka	188
Keim Bolesław	135
Kieakowa Antonina	122
Kiebuziński Józef	135
Kielski Bolesław	7
Kielbówna Anna	34
Kilaiski Jan, z r. 1915	49
Kinasiewicz Tymoteusz	60
Kirczów Paweł	79
Kisiel Wawrzyniec	186
Kłaczynski Ludwik	123
Klamut Michał, ks.	6
Kleczewski Aleksander	185
Kleczkowski Marian, dr.	68
Klimaszewski August	85
Kling Teofil	33
Kłodziński Adam, dr.	7
Kłucznyk Mikołaj	85
Kłazowa Helena	104
Kobierski Michał	86
Kobylińska Teofila	112
Kobyłecki Stanisław, ks. dr.	135
Kochanek Jan	60, 86
Koczerhan Jan	34, 86
Koerber Ludwik, dr.	6

Strona	Strona		
Koestlich Roman	185	Krapówna Marya	233
Kogerówna Jadwiga	8	Krawecki Jan	233
Koim Jan, z r. 1915	17	Kremer Jan, dr.	32
Kokorudz Ełiasz	31	Krochmalnicki Antoni	122
Kolanko Franciszek	86	Krochmalak Andrzej	33
Kolbuszowski Michał	18	Kronenberger Stanisław	86
Kolman Kazimierz	104	Krukierkowa Antonina	104
Kolman Roman	135	Krupa Franciszek	188
Kołodziejczyk Edmund	85	Krupa Władysław	135
Kołodziejczyk Ludwik	79	Krupowa Zofia	136
Kondolewicz And., ks. z r. 1915	18	Kruszelnicki Antoni	6
Kondrat Antoni	85	Kryczyński Bronisław	185
Kopacz Władysław	85	Kryński Mieczysław	121
Kopeiówna Helena	188	Krzanowski Antoni	38
Korezyński Antoni, dr., z r. 1915	18	Krzczkowski Michał	6
Kordyl Stanisław	18	Krzyworączka Marya S.	8
Korenice Aleksander, ks. dr.	185	Krzyżanowski Henryk	6
Kermosz Em., ks. dr. z r. 1915	18	Książkiewicz Feliks	86
Korol Edward	134	Kubrakiewicz Julian	7
Korol Mikołaj	19, 86	Kucharska Klementyna	69
Korostil Teodor	60	Kucik Franciszek	123
Korytowski Witold, dr. z r. 1915	16	Kuderewko Mikołaj	8
Kossak Jan, z r. 1915	18	Kulezyka Henryka	135
Kościótek Karol	86	Kulezycki Jan	86
Kosiak Maryan	112	Kultys Zdzisław	6
Kosibówna Zofia	123	Kunmerówna Helena	69
Kostański Eugeniusz	86	Kurek Władysław	185
Kostkowa Marya	122	Kurkowski Tytus	86
Kostrzewski Edward	135	Kurzawa Franciszek	18
Koszyk Jan	86	Kurzweilówna Stefania	8
Koszykowski Jan	85	Kuźma Leoncyasz	6
Kotula Kazimierz, ks. dr.	7	Kwak Franciszek	186
Kowalikowski Jan	185	Kwiatkowski Ludwik	185
Kowalska Klotylda	233	Kwieciński Maryan	7
Kowalski Paweł	185		
Kowalski Włodzimierz	7		
Kozakiewicz Jan	80		
Kozieki Roman	38		
Kozierowski Kazimierz	233		
Kozłowski Bruno, dr.	33		
Koziół Rudolf	68		
Kraft Kamil, dr., z r. 1915	18		
Krajewski Marcełi	85		
Krajewski Wojciech, z r. 1915	18		
		L.	
		Laberszek Feliks, dr.	135
		Laeh Andrzej	8
		Lagosz August	86
		Lam Longin	112
		Lang Jadwiga	122
		Lang Maryan	232

Lange Jan	137
Laskowska Emilia	80
Lasocki Leonard, ks. z r. 1915	18
Lenartowicz Mieczysław	79
Lenczewski Henryk	86
Leonowicz Mieczysław	86
Lettner Gustaw	6
Levayówna Salomea z r. 1915	50
Lewicka Wilhelmina	187
Lewicki Emil	112
Lewicki Józef	187
Lewicki Mikołaj	80
Lewicki Stanisław	186
Liberakowa Izabela	32
Lic Henryk, dr.	232
Lindner Franciszek z r. 1915	50
Lisikiewicz Włodzimierz z r. 1915	58
Lisota Michał	86
Lissówna Olga	122
Liszkowa Marya	104
Lityńska Barbara	33
Litwin Józef, ks.	112
Londoński-Babiarz Zdzisław	38
Loret Sydon Maciej, dr.	6
Lubaś Józef	188
Lubieniec Stefan	19
Ludkiewicz Stanisław, dr. z r. 1915	18

L.

Łacki Sylwester	8
Łasiński Edmund	6
Łaski Jan	136
Łaszczewska Kazimiera	234
Ławrów Michał	135
Łazarski Stanisław, dr. . 18 z r. 1915	
Łebedowiczowa Anna	104
Łomnicki Antoni Maryan dr. 18 z r. 1915	
Łomnicki Maryan	135
Łopatynski Damian, ks.	6
Łozińska Jadwiga	121
Łozińska Wilhelmina	8
Łuczyński Edmund	33

Łukasiewicz Antoni	185
Łukasiewiczówna Wiktorya	69
Łukasziewicz Jan	86
Łukasziewicz Stanisław	32
Łycyniak Bazyli ks.	6
Łysiak Roman	135

M.

Machalska Marya	9
Machnicka Janina	79
Machowski Józef	6
Magiera Wawrzyniec, dr.	185
Makotyn Emil	86
Maksymowicz Adam, dr.	6
Malawska Olga	122
Malicki Antoni	104
Malinowski Józef	112
Malska Mieczysława	112
Malski Maryan	122
Maluty Stanisław	85
Małecki Jan	86
Małkowiak Adam	39
Manasterski Jarosław	135
Marek Franciszek	86
Marko Michał z r. 1915	50
Marossányi Marya	121
Marszałek Mieczysław	86
Maruszczak Paweł	86
Marynowicz Adolf	34
Marynowicz Rudolf	86
Masny Jan, ks. z r. 1915	18
Matejko Adam	135
Matfus Izrael, dr.	185
Matuszowa Wanda	9
Matzke Stanisław	6
Maurer Henryk	185
Mazanek Andrzej	137
Mazgaj Adam	86
Maziarz Andrzej	233
Mazur Jan	38
Mazurkiewicz Aleksander	136
Mazurkiewicz Kazimierz	32

	Strona
Mazurkiewiczówna Antonina . . .	39
Męciński Emilian, ks.	112
Melnyk Mikołaj	6
Mieał Tytus	80
Michalec Julian	69
Michalik Roman	123
Michalczewska Kazimiera	68
Michałowski Jerzy	68
Michałowski Leon	70
Miedniak Władysław	186
Migdał Antoni	185
Milan Jan, dr.	6
Minkiewicz Witold	121
Miś Andrzej	134
Misiewicz Mieczysław	104
Miszkówna Zofia	233
Młodnicki Maryan	185
Młynarski Teofil	86
Modelski Teofil, dr.	135
Mogilnicka Marya	70
Morawski Józef	187
Morawski Kazimierz, dr. z r. 1915	17
Mordawski Jan	123
Moroń Franciszek	80
Moroniewicz Stanisław	185
Morozowa Marya	137
Moos Piotr	187
Mossoczy Władysław	185
Mospaniuk Paweł	188
Motak Jan	33
Motyka Tomasz	135
Mroczkowski August	5
Mrozowski Michał	68
Mściwujewski Stanisław	122
Mudryj Jan, ks.	7
Mühlstein Dawid	122
Mułka Władysław	39
Mykitka Eustachy	87

N.

Nacher Teodor, dr.	6
Nadel Abraham, dr.	6

	Strona
Nagórzański Franciszek z r. 1915	18
Nalepa Alojzy, ks.	z r. 1915 17
Nalewajko Gregorz	32
Namysł Stanisław	18 z r. 1915
Nawrocka Tekla	9
Nęcka Helena	69
Nemetzowa Felicya	233
Neuwirthówna Stefania	19
Niebieszczński Piotr	38
Niedzielski Stanisław z r. 1915,	48 38
Niemczewski Michał	z r. 1915 49
Niemczyk Walenty	87
Niemirowski Michał	136
Niezabitowska Adamina	122
Nittman Karol, dr.	231
Niziński Edward	z r. 1915, 50 87
Nogaj Andrzej, ks.	7
Nowak Dominik	87
Nowak Franciszek	185
Nowak Stanisław	85
Nowak Stefania	z r. 1915 50
Nowakowa Ludwika	z r. 1915 50
Nowakówna Paulina	68
Nowicka Joanna	137
Nowicki Eustachy, dr.	186
Nowosielski Michał	31
Nowosławski Franciszek z r. 1915	18

O.

Oberhardowa Karolina	9
Ochrymowicz Ksenofon	19
Ochwat Leopold	70
Odrzywolski Maryan, dr.	135
Ogorzały Józef	34
Olberok Antoni	112
Oliwowa Celestyna	186
Olpiński Jan	z r. 1915 58
Olzhauserówna Janina	137
Omelanowski Michał	87
Onufrów Grzegorz	69
Onyszkiewicz Mieczysław z r. 1915	17
Opatrny Jarosław, dr.	121, 185
Ortyński Michał, ks.	32

	Strona
Orzechowski Adam . . . z r. 1915	18
Osobliwy Franciszek	87
Osuchowska Marya	135
Osuchowski Henryk	135
Otfinowska Wanda	123
Ottówna Genowefa	70

P.

Pabijan Antoni	232
Paceśniowska Leokadya	188
Paczowski Bazyle	135
Paczowski Konstanty	18
Paderewska Albertyna	233
Pałac Franciszek	70
Panaś Paweł	9
Panczakiewiczówna Aleksandra	136
Panejko Roman	87
Pardyak Józef	112
Passendorfer Artur	31
Paszczówna Janina	188
Patocki Stefan	33
Patryn Józef	87
Pawłowski Antoni . . . z r. 1915, 17	31
Pawłuch Grzegorz	123
Pelczar Michał	231
Penkala Franciszek	7
Petelenz Ignacy	232
Petrów Mikołaj	122
Petrykiewicz Wiktor	135
Petrykowska Aniela	34
Petryński Ludwik	6
Petryszynowa Józefa	9
Pęckowski Jan z r. 1915	18
Pęckowski Michał, ks., dr.	233
Piątek Jan, dr.	6
Piechocka Marya	5
Pielówna Karolina	78
Pietrzykowska Kazimiera	122
Pietrzykowski Józef	134
Pilehowa Franciszka	233
Pilecka Helena	80
Piniński Leon hr, dr. . . z r. 1915	17
Piramowiczowa Julia	69

	Strona
Piskozub Jan	135
Pitala Józef	104
Piwernietzowna Janina	234
Plancecka Marya	69
Pliszewski Jan	104
Ploszek Józef z r. 1915	17
Pławecki Józef	234
Płozewski Leon	39
Pochroń Józef	87
Podwyszynski Adolf	185
Pokorny Wilhelm, dr.	186
Pokutyński Józef	31
Polek Stanisław	136
Pollner Jan	38
Popiel Bronisław	7
Popiel Michał	87
Popowski Jan	112
Postel Paweł	232
Potoczny Antoni z r. 1915	59
Poznański Franciszek	122
Pretsch Emil	187
Prokopek Jan	232
Probulski Władysław	135
Proć Józef, ks.	18
Prociw Bazyle	135
Prusek Wincenty	123
Prymak Teodor	185
Pryziński Jan	185
Przepiórska Eleonora	79
Przesmycka Jadwiga	60, 70
Przewłocka Zofia	121
Przeworski Józef	134
Przybylski Józef	5
Puk Zenon	85
Pyndzyn Konstanty . . . z r. 1915	50
Pyrzyński Władysław	87
Pytel Franciszek	185
Pytel Adam	6, 32

R.

Rachalski Alfred z r. 1915	18
Raciborska Helena	112

	Strona		Strona
Raciborski Tadeusz	185	Salik Stanisław	104
Raczkówna Marya	233	Saloni Aleksander	33
Rączy Józef	187	Salustowicz Kazimierz	123
Radolowicz Tadeusz	87	Sas Michał	87
Radomski Michał z r. 1915	17	Saski Sylweryusz	185
Rajski Józef z r. 1915	18	Sanczekowa Olga	233
Rakucki Józef	136	Sawkiewicz Włodzimierz	137
Rappaport Samuel z r. 1915	18	Schaden Jan, z r. 1915	18
Raszka Jan	134	Schandlerowa Bronisława	9
Ratuszny Antoni, ks., dr.	6	Sehenklówna Wanda	136
Redkiewicz Leon	134	Schoenett Maksymilian, dr.	104
Reich Aron	135	Schlingler Erwin	18
Reinhold Joachim, dr.	104	Schmieder Raebmiel	135
Reiss Józef, dr.	135	Schneider Ludwik, dr. z r. 1915	18
Reis Zygmunt	185	Schreyer Albin	6
Rembacz Władysław z r. 1915,	58 7	Schwarzowa Wiktorya	38
Rewucki Michał	136	Ścieżyński Władysław	33
Riess Stanisław	6	Seidmann Nachman, dr.	186
Rogal Wojciech	135	Sek Michał	185
Rojowski Władysław	87	Sekura Ignacy	33
Rosławska Eugenia	68	Selwa Andrzej	187
Rospond Stanisław ks., dr.	6	Semelka Tadeusz	60
Roszko Emanuel	6	Serafin Jan	34
Rozdolski Józef, z r. 1915	18	Sielecki Włodzimierz	104, 186
Rozkosz Józef, z r. 1915	18	Sierosławski Jan	33, 185
Różycka Wilhelmina	105	Siemek Bogusław	87
Rubača Stanisław	87	Sięczyński Waleryan	32
Rupp Teodor	135	Sikora Józef	34
Rusinowa Zofia	79	Sikorska Antonina	188
Rusyniak Włodzimierz	34	Silberstein Leon	135
Ruszeżyńska Stanisława	234	Sitnicki Jan	185
Rutkowski Adam, dr.	187	Sindaczyński Agenor	137
Rybeżyński Witold, dr.	185	Siudutówna Wiktorya	69
Rybotycka Stanisława	70	Siudy Franciszek	121
Rydarowski Stanisław	233	Skakalski Witold	68
Rymar Jan	68	Skalecki Teodor	231
Rylski Ścibor Władysław	185	Śkibiński Antoni	87
Rysiewicz Franciszek	39	Skimina Klemens	80
Ryłka Adam	112	Skorobohaty Stefan	32
Rzeszowska Karolina	112	Skorupski Joachim, z r. 1915	59
S.		Skowrońska Olga	79
Sadowski Jan, ks.	7	Skowroński Jan	78
Sadowski Kazimierz	87	Slebarski Władysław	123
		Slebodziński Władysław	68

	Strona
Ślepicki Marcei, ks.	186
Śliwa Jan	135
Śliwiński Józef	18
Ślomka Adam	39
Ślonina Jan	85
Śloniowska Eugenia, z r. 1915	50
Śłużewski Włodzimierz	6
Smereczyński Franciszek	31
Smetański Jan	135
Śmiałek Wincenty, dr.	31
Śnidorowiczowa Helena	9
Smolicki Wojciech	121
Smolka Franciszek, dr.	185
Śnieżyk Jan	6
Sobiński Stanisław	31
Sobieszkański Ludwik, dr.	7
Socha Alfred	136
Socha Marein	33
Sochowa Julia	136
Solak Jan	33
Sołtysik Tomasz, z r. 1915	17, 136
Spirydowiczowa Wanda	137
Stach Teodor	6
Stachurski Maryan	87
Stahl Alfred	186
Stałowczyk Władysław	19
Staniszewski Józef	19, 87
Stankowa Anna	80
Stankiewicz Bronisław, z r. 1915	17
Stasicki Andrzej	135
Staśkowa Rozalia	187
Steciuk Szymon	87
Stecków Maryan	135
Steckówna Helena	188
Steczowska Marya	122
Steinsberg Julia	122
Sternbach Leon, dr. z r. 1915	17, 31
Stępień Kasper	87
Stobiecka Marya	69
Stobiecki Stanisław	186
Stock Jan, dr.	7
Stokłosa Jan	33
Stolarzewicz Ludwik, dr.	38
Stopowy Wilhelm	18

	Strona
Stożek Włodzimierz	185
Streit Karol	33
Strugała Adam	87
Strutyński Kazimierz, z r. 1915	18
Strutyński Michał	33
Strzelbicki Karol	234
Strzelecka Marya	32
Suski Ignacy	32
Świątkowski Jan	122
Świątek Andrzej	135
Synowiec Bolesław	87
Szarko Teodor	68
Szczerbiana Helena	32
Szefel Kazimierz	105
Szewczyk Józef, ks.	104
Szewczyk Wincenty	87
Szkolnik Grzegorz, z r. 1915	50
Sznigel Józef,	187
Szpetner Stanisław, ks. z r. 1915	58
Szpunar Feliks	33
Szuba Bronisław, z r. 1915	18
Szybowiczówna Jadwiga	9
Szydłowski Mikołaj	85
Szygowska Bogumiła	104
Szyłkiewiczowa Michalina	233
Szypuła Teodor	33

T.

Taras Ludwik	121
Tarczałowicz Jan	232
Tarkowska Janina	79
Tarkowski Kazimierz	19
Tarkowski Maciej	186, 188
Tarliński Zygmunt, dr.	7
Tarnawski Aleksander	186
Tatomir Julian, ks.	33
Tatomirówna Walerya	122
Tatuch Stefan	68
Taubeles Samuel, dr.	6
Tchórzewska Bogumiła	68
Teich Gabryel	135
Teodorowicz Józef, ks. z r. 1915	17
Termer Franciszek	87
Teuwin Jakób, dr.	186

	Strona
Toczek Walenty	185
Tokarczyk Wojciech	87
Tokarski Julian, dr.	38
Tokarski Łucyan, ks.	60
Tokarski Maryan, dr. . . z r. 1915	18
Tokarski Michał, ks.	186
Tokarski Tomasz	188
Tomaka Wojciech, ks., dr.	32
Tomanek Ludwik	187
Tomaszewska Oktawia	69
Tomaszewska Władysława	188
Tomaszewski Jan	80
Tomaszewski Julian	135
Tomaszewski Stefan, dr. z r. 1915	17
Tomezyński Włodzimierz	34
Topilkówna Marya	34
Tralka Jan	60
Traunfellner Władysław	33
Trembicka Tekla	104
Troczyńska Marya	136
Trompeter Stefan	188
Tryczyński Teofil	80
Trzeszczkowska Kamila	113
Trznadel Jan, ks., dr.	6
Turasz Roman	188
Turek Józef	134
Turkiewicz Jan, ks.	6
Turkowski Maurycy, ks. dr.	6
Turosz Wojciech z r. 1915	18
Tylkowa Bronisława	69
Tymofijczuk Bazyli	187

U.

Ujejski Józef, dr.	185
Unicki Edward	9, 87
Urbański Tadeusz	135

V.

Vrtl Stefan, dr.	232
--------------------------	-----

W.

	Strona
Wacek Rudolf	186
Waga Jan	80
Wajeowicz Dymitr . . . z r. 1915	18
Walczak Jan, dr.	6
Walewska Marya	79
Walitza Franciszek	79
Wandasiewicz Adam	135
Wąsik Tomasz, ks., dr.	121
Wasylukówna Karolina	19
Wawraszkowa Kazimiera	34
Wawszczak Stanisław	233
Wezelik Władysław	87
Weigt Herkulan z r. 1915	18
Weimer Jan	7
Weiner Stanisław, dr.	135
Weinert Czesław	85
Weiss Adolf	31
Weisberg Majer, dr.	6
Welk Józef	70
Wełyhorska Antonina	34
Wexówna Albina z r. 1915	58
Wiatr Wilhelm	135
Wiatrowa Helena	34
Więcek Antoni	135
Wieleżyński Aleksander	7
Wiliński Floryan	135
Wilkowski Franciszek	186
Winkowski Józef	232
Wiśmierski Józef Jan . . z r. 1915	18
Wiśniewski Stanisław	185
Witoszyńska Józefa	79
Wiźniurowa Józefa	60
Władyka Karol	185
Władyka Wawrzyniec	187
Włodarczykówna Marya	70
Wohlmann Filip	185
Wojaczyński Bronisław	87
Wojaczyński Bronisław, ks. z r. 1915	18
Wójcik Stanisław	134
Wojnarowski Leonard	134
Wojtasiewicz Wiktor . . . z r. 1915	50
Wojtków Prokop	80
Wojtowicz Piotr	87

	Strona
Wolański Edmund	135
Wolański Paweł	33
Wolny Władysław	186
Woltyński Jan . . . z r. 1915, 50,	87
Wołk-Janiewski Antoni	186
Wołosiański Jan, ks.	121, 232
Wołoszczakowa Marya	69
Worek Władysław	9
Wotzlówna Kunegunda S.	233
Wowków Dymitr	234
Woynarowska Helena	187
Wróblewska Jadwiga	233
Wzorek Franciszek	185

Z.

Zachara Józef	185
Zacharyasiewicz Julian	9
Zaćwilichowski Jan	68
Zadorecka Wilhelmina	34
Zagórowski Zygmunt, dr.	32
Zagrodzka Walerya	234
Zagrodzki Józef	231
Zajac Antoni	136
Zajączkowski Wacław	121
Zaleski Antoni	87
Zaleski Julian	135
Zaleski Stefan	60

	Strona
Zankiewicz Mikołaj	9
Zarudzki Franciszek	104
Zarzycki Grzegorz	38
Zasowski Piotr	112
Zastyrzec Józef, ks. . . z r. 1915	18
Zawada Wojciech	187
Zawadowski Adolf	185
Zawadzki Antoni z r. 1915	50
Zborowski Jan	70
Zduń Paweł	136
Zduń Stanisław	80, 87
Żerebecki Aleksander	186
Zgrych Antoni	233
Zielińska Kazimiera	137
Ziembowa Marya	80, 188
Ziemnowicz Mieczysław, dr.	185
Ziemski Adam	185
Ziemski Józef	85
Ziobrowski Karol	136
Zmarzły Rudolf	9, 87
Zmora Antoni	186
Znacki Ryszard	70
Znamirowski Adam	38
Zoll Fryderyk, dr.	117
Zosl Witold z r. 1915	18
Zubczewski Antoni	6
Żurawski Kazimierz	87
Zwoliński Karol, ks.	38, 232
Żyłyński Saturnin . . . z r. 1915	18

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 20. września 1915.

Do nauczycielstwa.

Minął rok od ukazania się ostatniego numeru „Dziennika Urzędowego c. k. Rady szkolnej krajowej“, rok niepamiętnej grozy dla całej niemal Europy, szczególnie dotkliwy dla naszej Monarchii a straszny nade wszystko i bolesny dla naszego, niezliczonymi kleskami znękanego kraju.

Zatamowały one a w części zniszczyły piękny rozwój naszego szkolnictwa i przeszkodziły swobodnemu sprawowaniu zarządu spraw oświaty a między innymi wstrzymały także wydawnictwo „Dziennika Urzędowego“, którym c. k. Rada szkolna krajowa posługuje się dla obwieszczenia zarządzeń ogólniejszego znaczenia z zakresu administracyi szkolnej.

Wydanie tych zarządzeń było też z konieczności ograniczone do ciąsnego obrębu spraw, które można i trzeba było załatwiać z powodu ich ważności i nagłości doraźnie, bez posiedzeń, niemożliwych wskutek stanu kraju i rozprószenia członków Rady, w których rzędzie i dziś jeszcze znajdują się odejęte od nas, przez wroga uwieziane ofiary wojny a natomiast było niebywale rozszerzone pod względem obszaru, na jakie wypadło je rozciągać. W ubiegłym okresie bowiem urzędowanie c. k. Rady szkolnej krajowej, po opuszczeniu Lwowa zrazu w Krynicy a następnie w Białej, sięgało lubo nie bezpośrednio kompetencyą, daleko poza jej zakres terytoryalny, w najodleglejsze okolice Monarchii, skoro nie było w niej prawie zakątka, gdzieby nie znaleźli schronienia nauczyciele i nauczycielki, których pilnym, żywotnym potrzebom należało zadość uczynić,

gdzieby nie tułała się również i młodzież szkolna, o której dalszem kształceniu i wychowaniu godziło się pamiętać w tej smutnej dobie.

To też ze względu na wyjątkowe okoliczności i tryb urzędowania musiano zaniechać zwykłego sposobu ogłoszeń w „Dzienniku Urzędowym“, którego nie można było wydawać a natomiast wypadło w miarę potrzeby i możliwości uciekać się do organów prasy krajowej i zagranicznej, do władz innych krajów koronnych, do władz centralnych a nawet do władz drugiej połowy Monarchii.

Mimo opisać się nie dających trudności, z którymi takie urzędowanie walczyć musiało z powodu warunków technicznych, rozsyпки nauczycielstwa zrazu zmieniającego wciąż miejsce pobytu, wskutek nieregularnego biegu poczt, przeszkód strategicznych, nawału i ciągłej nagłości spraw, którym musiał podoleć bardzo szczupły poczet sił pracujących, udało się rozwiązać niezgorzej zadanie pieczy nad materialnem dobrem nauczycieli, z początku przez zezwolenie za zgodą Wydziału krajowego na podjęcie po dwakroć dwumiesięcznych poborów z góry, przez rozsyłanie ich na wszystkie strony z jak najmniejszym opóźnieniem, przez udzielanie nadzwyczajnych zasiłków, na które wydano znaczniejsze w c. k. Ministerstwie oświaty uzyskane fundusze a w miarę oswobodzenia kraju od najazdu spieszenie z wypłatą zaległych należności i z pomocą nauczycielom, którzy pozostali byli na zajętych obszarach.

Z drugiej strony mogła c. k. Rada szkolna krajowa z wielką poaciechą nie zaniedbać także swego szczytnego posłannictwa opieki nad dobrem moralnem i umysłowem młodzieży, która z rodzinami schroniła się w inne okolice Państwa i której nie wolno było porzucić na pastwę próżniactwa i wszystkich jego zgubnych następstw.

Odwołanie się w tym względzie do poczucia obowiązku naszych nauczycieli nie minęło bez pożądanego oddźwięku. Rychło idąc za tym głosem inicjatywa ludzi dobrej woli i gorącego serca stworzyła we wszystkich krajach koronnych pod opieką władz tamtejszych liczne szkółki i kursy kształcące, na których w zakresie szkoły ludowej a w wielu miejscach i w zakresie szkoły średniej, w miarę stosunków osiedlenia, nad tysiącami lub nad drobną, kilkanaście lub nawet kilka dzieci liczącą garstką pracowano gorliwie i skutecznie, przynosząc urządzenia i ducha naszej szkoły z ziemi macierzystej na te niby czarem na obcej ziemi wyrosłe kolonie szkolne.

Tych samych i innych nauczycieli i nauczycielek całe zastępy słuchając zarówno zachęty c. k. Rady szkolnej krajowej jak gorącego popędu własnego, korzystały z istniejących lub umyślnie dla nich otwiera-

nych sposobności dalszego kształcenia się w podobny jak w kraju sposób lub w odmiennych kierunkach, na kursach z różnym praktycznym przeznaczeniem, aby stąd nietylko dla siebie uzyskać korzyść, lecz przynieść ją jako cenną zdobycz do użytkowania w naszych szkołach za powrotem do kraju.

Teraz, gdy wreszcie utęskniona chwila powrotu nadeszła, kiedy dzięki nad wszelkie spodziewanie szybkiemu, zwycięskiemu pochodowi wojsk naszych nowy rok szkolny zastaje prawie cały kraj oczyszczony od wrogich zagonów, otwierają się po kolei szkoły, lecz otwierają niestety przeważnie w smutnych, najcięższych warunkach. Uszkodzenie budynków i ogołocenie ich ze sprzętów i środków naukowych utrudnia udzielanie nauki, wyniszczenie ludności i zapotrzebowanie najmłodszych nawet rąk do roboty nie dopuszcza stosowania całego rygoru prawa w przynagłaniu do uczęszczania do szkoły, ofiary, które szkolnictwo także dla najważniejszego celu: obrony państwa ponosić musi w ludziach, powołanych pod broń i budynkach, zajmowanych na cele wojenne, wszystko to stwarza znaczne, trudne do usunięcia przeszkody.

A jednak przeszkody te pokonać trzeba, dwojąc gorliwość, rzutkość, energię i wytrwałość, trzeba w danych twardych warunkach nietylko spełnić obowiązek, jak zwykle, ale czynić daleko więcej niż ten zwykły obowiązek, bo tego wymaga doniosła powaga i nagła potrzeba chwili, która tak bardzo przerasta czasy zwyczajne, bo tego wymaga dobre imię naszego nauczycielstwa, które winno stać zawsze w pierwszym rzędzie pracy obywatelskiej i służby dla ojczyzny.

Kiedy tylu braci w krwawym zwoju walczy i zwycięża na polu chwały — i na tem zaszczytnem polu pracy szkolnej trzeba nam walczyć i zwyciężać.

Do tej usilnej pracy niepomiernego znaczenia niech ci, co przebywali za krajem, przyniosą cały zasób okazanego tam hartu i dzielności i cały płon zebranego doświadczenia a niech z nimi współzawodniczą i ci, którym najazd narzucił brzemię przymusowej bezczynności. Pracować winni na wyścigi wszyscy z największym wyteżeniem, z radością z odzyskania naszej szkoły, z silnem przeświadczeniem, że straty poniesione powetować, spustoszenie materialne i moralne naprawić, do ciągłego coraz szerszego i pomyślniejszego postępu naszej oświaty bez wytechnienia dążyć należy.

Więc w górę serca, do pracy w imię Boże!

Biała. dnia 15. września 1915.

„Dziennik Urzędowy“, który dziś wznawia swe wydawnictwo, przynosi na razie najważniejsze i najpilniejsze zarządzenia doraźnego znaczenia; w następnych numerach w miarę miejsca i potrzeby umieszczane będą kolejno także rozporządzenia i okólniki, które wydano w minionym roku, a których znajomość, mimo że się odnosiły do danej chwili, może być przydatną dla Rad szkolnych okręgowych jakoteż Dyrekeji i Zarządów szkół różnych kategorii.

L. 18.571/IV. Kr.

O k ó l n i k

e. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekeji wszystkich e. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie zorganizowania nauki w galicyjskich szkołach średnich w roku szkolnym 1915/16.

W załączeniu przesyła się Dyrekejom w dosłownym przekładzie reskrypt J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z 25. sierpnia 1915 L. 25.192 w sprawie zorganizowania nauki w galicyjskich szkołach średnich w roku szkolnym 1915/16.

Zawarte w tem rozporządzeniu wskazówki co do zorganizowania klas złożonych od II. klasy począwszy, tudzież wszystkie z tem rozporządzeniem związane kombinacye odnoszą się tylko do tych szkół średnich naszego kraju, które albo przez cały przeciąg ubiegłego roku szkolnego albo przez znaczną jego część musiały zaniechać prawidłowej nauki.

Są to następujące zakłady:

A) Gimnazya publiczne: w Brodach, Brzeżanach, Brzozowie, Buczaczu, Dębicy, Drohobyczu, Gorlicach, Gródku Jagiellońskim, Jarosławiu, Jasle, Kamionce Strumiłowej, Kołomyi I. z polskim językiem wykładowym i II. z ruskim językiem wykładowym, we Lwowie I. akademickie wraz z filią, II. niemieckie, III. Franciszka Józefa, IV. wraz z oddziałami równorzędnymi, V., VI., VII., wraz z filią, VIII.; w Łańcucie, w Mielcu, w Przemyślu I. z polskim językiem wykładowym, II. z ruskim językiem wykładowym, III. na Zasaniu, w Rzeszowie I. i II., w Samborze wraz z filią, w Sanoku, w Sokalu, Stanisławowie I. i II. z polskim językiem wykładowym, III. z ruskim językiem wykładowym, w Stryju wraz z filią, w Tarnopolu I. i II. z polskim językiem wykładowym i III. z ruskim

językiem wykładowym, w Tarnowie I. i II., w Tłumaczu, w Trembowli, Złoczowie, Żółkwi.

B) C. k. szkoły realne: w Jarosławiu, Krośnie, we Lwowie I. i II. Rawie ruskiej, Stanisławowie, Śniatynie, Tarnobrzegu, Tarnopolu i Tarnowie, tudzież wszystkie gimnazya prywatne, które istniały w roku szkolnym 1913/14, w części kraju zajętej przez nieprzyjaciela, przez znaczną część roku 1914/15, o ile te zakłady będą w bieżącym roku znowu zorganizowane.

We wszystkich innych szkołach średnich galicyjskich, w których w roku szkolnym 1914/15 nauka była prowadzona prawidłowo, praca szkolna w roku szkolnym 1915/16 będzie się odbywała na podstawie planów normalnych.

Są to zakłady:

A) Gimnazya: w Krakowie I. św. Anny, II, św. Jacka wraz z filią, III., IV. (realne), V. i VI. (w Podgórzu), w Myślenicach, w Nowym Sączu I. i II. w Nowym Targu, w Wadowicach.

B) Szkoły realne: w Krakowie I. i II. w Wieliczce i w Żywcu, tudzież w prywatnych gimnazyach w Chrzanowie, Białej i w Zakopanem.

Wzywając Dyrekcye tych zakładów wyżej wymienionych, w których nauka w roku 1915/16 ma być zorganizowana na podstawie zasad, przedstawionych w załączonym reskrypcie ministeryalnym, aby zajęły się niezwłocznie zrealizowaniem rozporządzeń w tym reskrypcie zawartych, poleca się w szczególności co następuje:

1. Dyrekcye zarządzają jak najrychlej, aby na specjalnych konferencyach grona nauczycielskie rozważyły kwestyę stosownego ograniczenia materiału nauki i zajęły się ułożeniem dokładnego chronologicznie zestawionego programu pracy, w zakresie poszczególnych przedmiotów każdej klasy. Ten „kalendarz“ pracy należy jak najrychlej przedłożyć c. k. Radzie szkolnej krajowej do zatwierdzenia.

2. Należy niezwłocznie zarządzić egzamina wstępne do klasy I. i podać do wiadomości publicznej termin, w którym się te egzamina odbędą.

3. Ponieważ zorganizowanie w poszczególnych zakładach obok klas złożonych także jednej lub więcej klas z normalnym planem nauki dla uczniów, którzy za rok szkolny 1914/15 otrzymali prawomocne świadectwo szkolne, przewidziane w załączonym rozporządzeniu ministeryalnym, mogłoby nastąpić tylko tam, gdzie jest odpowiednia liczba takich uczniów, gdzie zakład rozporządza dostateczną ilością sił nauczycielskich, a zwa-

szcza — pomijając inne stosunki lokalne — gdzie znajdzie się wystarczające na ten cel umieszczenie, przeto Dyrekeye dadzą niezwłocznie c. k. Radzie szkolnej krajowej wyczerpującą odpowiedź na te pytania, oświadczając się, czy takie wyjątkowe zarządzenia uważają za możliwe i właściwe w swojej szkole.

Zorganizowanie takich oddziałów równorzędnych bez poprzedniego zezwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej jest niedopuszczalne.

4. Poleca się Dyrekeyom, ażeby, przyjmując uczniów do zakładu, postępowały z należytą surowością i ostrożnością i we wszystkich przypadkach, w których okaże się przerwa w nauce, stwierdzały w miarę możliwości dokładnie, żądając ewentualnie wskazanych przez okoliczność dowodów, jakim było zajęcie i zachowanie się ucznia w czasie roku szkolnego 1914/15. W tym względzie należy zwłaszcza pilnie przestrzegać wskazówek, podanych w tutejszym reskrypcie z dnia 12. sierpnia 1915, L. 182/Pr. Kr.

Podając do wiadomości Dyrekeyi i gron powyższe zarządzenia Pana Ministra Wyznań i Oświaty i polecając ich wykonanie, c. k. Rada szkolna krajowa jest w zupełności świadoma, że praca, którą na rok szkolny 1915/16 projekt jej zatwierdzony obecnie przez c. k. Ministerstwo na nauczycielstwo nasze nakłada, wychodzi znacznie poza granice normalnych obowiązków, zwłaszcza, że w obecnych warunkach przewidywać należy przeszkody zewnętrznej natury, które w niejednym kierunku będą kępowały i krzyżowały obmyślane z góry plany.

W każdym razie będzie rzeczą pożądaną, aby klasy, w których zaprowadzona będzie nauka skombinowana w myśl wskazówek niniejszego rozporządzenia, nie były zbyt liczne, a mianowicie, aby ich frekwencya, o ile tylko lokalne warunki na to pozwolą, nie przekraczała cyfry 30 uczniów, gdyż w razie większej ich liczby pokonanie trudności, które nastęrcza uczenie w tych wyjątkowych warunkach, nie rokowałoby widoków powodzenia. Rada szkolna krajowa pragnie też zwrócić ponownie uwagę Dyrekeyi i gron, że zasadniczy postulat, wyrażający się w ściągnięciu materiału dwóch lat nauki na przeciąg jednego roku, nie jest bezwzględnie obowiązujący, że owszem przełożenie pewnych ściśle określonych i z góry przewidzianych części materiału naukowego w zakresie poszczególnych przedmiotów i klas na następne lata nieraz okaże się koniecznem, zwłaszcza wtedy, gdy zbyt gwałtowne ograniczenie normalnego planu nauki groziłoby wydarciem dotkliwych luk i zachwianiem równowagi w całości średniego wykształcenia. Wynikną stąd całkiem

niezwykłe problemy, od których mniej lub więcej szczęśliwego rozwiązania zależeć będzie powodzenie pracy szkolnej w roku szkolnym 1915/16, a także w latach następnych. Ze znaczną częścią tych zagadnień wypadnie uporać się teoretycznie już przed rozpoczęciem nauki szkolnej, zatem niezwłocznie, przygotowując szczegółowy program pracy w myśl podanego powyżej zarządzenia ministerjalnego. Pozostanie jednak nierównie liczniejszy szereg nieprzewidzianych kwestyi i trudności, które wypadnie zwalczać w ciągu nauki, z dnia na dzień i z lekcyi na lekcję, licząc się ciągle ze stosunkową ważnością danego działu wiedzy, który ma być w nauce uwzględniony, lub też z niej usunięty, jak niemniej z możliwością wykonania bez nadmiernego przeciążenia młodzieży. Trzeba będzie niezwykłego nakładu gorliwości i pomysłowości, aby tę pracę, niezawodnie bardzo trudną i w skutkach swych doniosłą wykonać z rezultatem możliwie najpomysłniejszym. Sumiennosc i dokładność przygotowania tak całokształtu nauki z zakresu poszczególnych przedmiotów, jak każdej lekcyi z osobna będzie musiała zaznaczyć się jeszcze nierównie wydatniej i samodzielniej niż w warunkach normalnych, tem więcej, że chodzić będzie równocześnie o udzielanie najpotrzebniejszych wiadomości jednemu, a o przeważnie bardzo potrzebne rozszerzenie i pogłębienie ich u drugich. C. k. Rada szkolna krajowa jest jednak pewna, że nauczycielstwo nasze podejmie i wykona tę pracę niezwykłą i niełatwą, ale dla talentu pedagogicznego wdzięczną i piękną z ochotą, z tem żywym poczuciem obowiązku, którego zeszłoroczne tułactwo tyle pocieszających przyniosło dowodów i z tem silnem przekonaniem, że wywiązując się godnie z zadania, jakiego szkoła nasza dotąd nie miała, w chwili przełomowej, gdy chodzi o uratowanie roku nie tylko jednostkom i rodzinom, ale całemu społeczeństwu, które dziś mniej niż kiedykolwiek ma prawo marnować czas i ludzi, zdobędzie istotną zasługę, spełni czyn naprawdę obywatelski i patryotyczny, zapisze się chlubnie w dziejach odrodzenia naszego nieszczęśliwego kraju.

Biała, 31. sierpnia 1915.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

Reskrypt c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z d. 25. sierpnia 1915 l. 25192.

Z uwagi na obecne nadzwyczajne stosunki zezwalam na podstawie przedłożonego wniosku, aby w tych szkołach średnich tamtejszego obszaru administracyjnego, w których w roku szkolnym 1914/15 z powodu wydarzeń wojennych na-

uka albo nie mogła się całkiem odbywać, albo odbywała się tylko w krótszych, po kilkakroć przerywanych okresach, zaniedbany czas nauki wyrównano w roku szkolnym 1915/16 przez ściągnięcie dwóch bezpośrednio po sobie następujących klas w jedną klasę złożoną, przyczem rok 1915/16 ma się rozpocząć możliwie najszybciej we wrześniu 1915, a zakończyć z końcem lipca 1916.

W tych klasach złożonych ma być wytknięty ten cel nauki, który przepisany jest dla klasy wyższej z dwóch klas złożonych; do osiągnięcia tego celu należy dążyć z wszelką możliwą usilnością przy stosownem ograniczeniu materyan naukowego obu klas.

Do II. klasy złożonej zakładów, o których mowa, należy przeto przyjąć tych uczniów, którzy w normalnych warunkach byliby ukończyli klasę I. w roku 1914/15; ci uczniowie będą przerabiali w I. półroczu materiały nauki klasy I., skrócony w myśl zasadniczych wskazań, a w II. półroczu materiały nauki klasy II. Do klasy III. złożonej należeć będą ci uczniowie, którzy byliby w roku szkolnym 1914/15 ukończyli klasę II. itd. W ten sposób wszyscy uczniowie, przyjęci do klas złożonych w myśl powyższej zasady, znajdą możność ukończenia w roku szkolnym 1915/16 tej klasy wyższej, w której znaleźliby się byli przy normalnym postępie nauki.

Będą tedy w powyżej oznaczonych zakładach istniały w roku 1915/16 zasadniczo obok normalnie zorganizowanej klasy I. tylko klasy złożone, a mianowicie: II. klasa z materiałem naukowym klas I. i II., III. klasa z materiałem naukowym klas II. i III. i t. d. aż do VII. klasy z materiałem klas VI. i VII. i wreszcie klasa VIII., w której obok ujęcia i zaokrąglenia całokształtu wiedzy w zakresie każdego przedmiotu przerobiony będzie materiał klas VII. i VIII.

Tacy uczniowie, którzy w roku szkolnym 1914/15 odbyli studia w sposób normalny w zakładzie państwowym jako uczniowie publiczni, względnie prywatni lub jako hospitaneci takiego zakładu, dalej jako uczestnicy jednego z kursów kształcących, albo wreszcie kształcili się prywatnie, a otrzymali już za rok 1914/15 świadectwo z pomyślnym wynikiem, o ile nie będą mogli odbywać dalszych studiów w jednym z galicyjskich zakładów z klasami normalnymi, mają być przyjęci do bezpośrednio wyższej klasy złożonej i będą w I. półroczu powtarzali materiał poprzedniego roku szkolnego; takim uczniom nie będzie wydany z końcem I. półroczu półroczny wykaz cenzur i otrzymają oni dopiero z końcem II. półroczu świadectwo roczne z klasy wyższej. Natomiast ci uczniowie, przyjęci do klas złożonych, którzy nie mogą wykazać się świadectwem rocznem za rok szkolny 1914/15, otrzymają z końcem I. półroczu 1915/16 zamiast półrocznego wykazu cenzur świadectwo roczne z tej klasy bezpośrednio niższej, której materiał naukowy przerobiono w I. półroczu klasy złożonej.

W razie niepomyślnego wyniku klasyfikacyi należy takich uczniów z początkiem II. półroczu przeznaczyć do klasy złożonej bezpośrednio niższej celem powtórzenia materiału.

W wypadkach, gdy z końcem I. półroczu wyznaczony będzie egzamin poprawczy z jednego przedmiotu, będą mogli odnośni uczniowie odbywać prowizorycznie dalszą naukę w tej samej wyższej klasie złożonej, ostateczne jednak rozstrzy-

gnięcie co do pozostawienia ich nadal w tej samej klasie może nastąpić dopiero po złożeniu egzaminu poprawczego, dla którego wyznaczyć należy termin sześciotygodniowy.

Z końcem roku szkolnego 1915/16 otrzymają wszyscy uczniowie świadectwa roczne z tej klasy, której materiał będzie przerobiony w II półroczu roku szkolnego.

W świadectwach rocznych należy fakt, że uczeń odbył naukę w klasie złożonej z powołaniem się na niniejsze rozporządzenie uwidocznić n. p. w sposób następujący:

„N. N. urodzony , uczeń IV., względnie V. klasy, której materiał naukowy został przerobiony na podstawie rozporządzenia ministerjalnego z 25. sierpnia 1915 L. 25.192 w I. względnie II. półroczu roku szkolnego 1915/16, otrzymuje z tej klasy świadectwo następujące

Gdy po otwarciu w poszczególnych szkołach średnich, ze względu na frekwencję, okaże się konieczność zorganizowania klas równorzędnych, można, odpowiednio do okoliczności, z uczniów którzy otrzymali świadectwo roczne za rok szkolny 1914/15, o ile ich liczba będzie wystarczająca, utworzyć osobny oddział równorzędny z normalnym programem pracy; natomiast uczniowie, którzy nie uzyskali takiego świadectwa, będą przydzieleni do drugiego oddziału równorzędnego, zorganizowanego jako klasa złożona.

W celu odpowiedniego ograniczenia i skrócenia planów naukowych winny odbyć szczegółowe obrady konferencye nauczycielskie, a ułożone prowizoryczne plany naukowe wraz z chronologicznie zestawionym programem pracy ma zatwierdzić c. k. Rada szkolna krajowa, poczem należy je przedłożyć z początkiem roku szkolnego 1915/16 c. k. Ministerstwu do wiadomości.

Rozszerzenie, względnie pogłębienie materiału nauki, przerobionego w stosownem ograniczeniu w klasach złożonych II.—VII. roku szkolnego 1915/16 będzie z chwilą nastania normalnego toku nauki zadaniem lat następnych.

Co się tyczy opłaty szkolnej, zezwalam, aby od uczniów klas złożonych, którzy mają obowiązek ją uiścić. ściągnięto tylko normalną opłatę za każde półrocze.

Uwolnienia od opłaty szkolnej, przyznane w roku szkolnym 1913/14, zachowują swą ważność, o ile istnieją przepisane warunki.

Tacy uczniowie tamtejszych szkół średnich, nieczynnych w roku szk. 1914/15, którzy w normalnych warunkach byliby prawdopodobnie ukończyli VII. klasę szkoły realnej, względnie VIII. klasę gimnazjalną i zgłoszą się obecnie lub w terminie jesiennym do egzaminu dojrzałości, mogą w myśl odnośnych tutejszych rozporządzeń w zakładzie, do którego przedtem uczęszczali, albo stosownie do okoliczności w innym zakładzie, który wyznaczy c. k. Rada szkolna krajowa, być przypuszczeni naprzód do egzaminu rocznego z materiału naukowego ostatniej klasy, a gdy ten egzamin wypadnie korzystnie, do egzaminu dojrzałości przyczem należy im przyznać zwyczajne ulgi, przewidziane dla uczniów publicznych, względnie dla prywatystów.

Klasę I. szkół średnich należy we wszystkich zakładach, które będą otwarte, zorganizować podług normalnego planu nauki.

Wniosku w sprawie zaniechania egzaminu wstępnego u tych uczniów, którzy zgłoszą się z początkiem roku szk. 1915/16 z prośbą o przyjęcie do klasy I, jednej z tamtejszych szkół średnich, tudzież w sprawie zorganizowania trzymiesięcznego kursu przygotowawczego dla takich uczniów celem przyjęcia ich do klasy I. nie uwzględniam, gdyż taka praktyka pozostawałaby w sprzeczności z intencjami tutejszych rozporządzeń z 31. lipca 1915 L. 2083/K. U. M. i L. 2084/K. U. M.; owszem należy ściślej przestrzegać, aby do klasy I. przyjęci byli tylko tacy uczniowie, którzy, na podstawie prawidłowo przeprowadzonego egzaminu wstępnego złożą dowód uzdolnienia do studiów w szkole średniej.

Dalej zechce c. k. Rada szkolna krajowa, w myśl zacytowanych powyżej rozporządzeń, z naciskiem wezwać dyrekcje szkół średnich, aby przy przyjmowaniu uczniów do zakładów postępowały z właściwą surowością i przezornością, zwłaszcza aby we wszystkich wypadkach, kiedy okaże się przerwa w studiach, stwierdzały z wszelką dokładnością, żądając, o ile to możliwe, dowodów, jakim było zajęcie i zachowanie się ucznia w przeciągu roku szkolnego 1914/15.

Nakoniec co się tyczy kwestyi, które z galicyjskich zakładów państwowych, w których w przeciągu roku szkolnego 1914/15 nie mógł być utrzymany bez przerwy prawidłowy tok nauki, mają być obecnie w r. 1915/16 na nowo otwarte, zechce c. k. Rada szkolna krajowa, z uwzględnieniem tutejszego rozporządzenia do L. 25.604 (odnośnie do zapewnienia środków celem adaptowania lokalności szkolnych i uzupełnienia wewnętrznego urządzenia), ściśle tego przestrzegać, aby dokonano ponownego otwarcia tylko tych szkół średnich, co do których na podstawie ich lokalnego położenia istnieje uzasadnione przypuszczenie, że tok nauki w roku 1915/16 będzie mógł być trwale i bez przerwy utrzymany; przeto wypadnie pod tym względem porozumieć się z odnośnemi komendami wojskowemi.

Które szkoły średnie zostały faktycznie otwarte, należy donieść c. k. Ministerstwu Wyznań i Oświaty.

Niepaństwowe szkoły średnie, które zechcą na nowo podjąć naukę w roku szkolnym 1915/16 i ubiegają się o przyznanie praw szkół publicznych, powinny się ściśle zastosować do powyższych wskazówek, wydanych dla państwowych zakładów.

L. 8124/III.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Dyrekcji seminariów nauczycielskich publicznych i prywatnych z prawem publiczności w sprawie urządzenia nauki w szkołach ludowych w roku szkolnym 1915/16.

Wskutek działań wojennych i nieprzyjacielskiej inwazyi, która z początkiem roku szkolnego 1914/15 załała wielką część kraju, doznało szkolnictwo ludowe na znacznym obszarze poważnego wstrząśnienia. Ze

względu na charakter nauki w tych szkołach powetowanie poniesionych strat jest o wiele trudniejsze niż w każdej innej kategorii szkół, a na niektórych stopniach jest ono wprost niemożliwe.

Ażeby, o ile to podobna, wynagrodzić szkodę wynikającą stąd, że z czasu obowiązkowego uczęszczania do szkoły w myśl art. 30. i 31. ustawy z 23. maja 1895 Nr. 57. Dz. u. k. był niezużytkowany jeden rok szkolny bez winy rodziców i dzieci, którym nieprzewyciężona prętnoc wypadków wojennych odjęła możność korzystania z dobrodziejstw nauki szkolnej, oraz zabezpieczyć w dzisiejszych utrudnionych warunkach normalny tok nauki i korzyści z niej wypływające, podaje e. k. Rada szkolna krajowa następujące punkty wytyczne, których należy przestrzegać w roku szkolnym 1915/16 przy przyjmowaniu dzieci do szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, oraz przy prowadzeniu nauki:

I. Szkoły pospolite typu wiejskiego.

1.) Z początkiem roku szkolnego 1915/16 należy przeznaczyć na I. stopień nauki dzieci 7-letnie, t. j. te, które powinny były rozpocząć naukę z początkiem roku szkolnego 1914/15, oraz dzieci 6-letnie, których obowiązek uczęszczania do szkoły rozpoczyna się z dniem 1. września 1915. Wszystkie te dzieci razem będą stanowiły wzmożony stopień I. i pobierać będą naukę wedle planów normalnych w przepisanej liczbie godzin.

2.) Dzieci, które z końcem roku szkolnego 1913/14 t. j. przed wybuchem wojny ukończyły 1-szy, 2-gi, 3-ci, względnie 4-ty rok nauki, pobierać będą w roku szkolnym 1915/16 naukę normalną w dalszym ciągu tak, jak gdyby roczna przerwa nie istniała, a więc wedle planu nauki dla 2-go, 3-go, 4-go i 5-go roku nauki z uwzględnieniem tej okoliczności, że przedewszystkiem należy pewien czas poświęcić na powtórzenie i odświeżenie materiału naukowego dawniejszego i wyrównanie strat, powstałych wskutek całorocznej przerwy.

3.) Dzieci, które z końcem roku szkolnego 1913/14 t. j. przed wybuchem wojny ukończyły 5-ty rok nauki, w obec tego, że nie ponoszą winy nieuczęszczania do szkoły w ostatnim roku, będą z początkiem bieżącego roku szkolnego 1915/16 przeniesione na naukę dopełniającą. Z tego samego powodu młodzież, która z końcem roku szkolnego 1913/14 ukończyła 6 lat nauki codziennej, ma uczyć się jeszcze dwa lata na naukę

dopełniająca; ta zaś, która pobierała przed wybuchem wojny przez jeden rok naukę dopełniającą, obowiązana będzie jeszcze tylko przez rok szkolny 1915/16 do takiej nauki. Młodzieży, która w tym samym czasie ukończyła już dwa lata nauki dopełniającej, nie należy zniewalać do dalszego uczęszczania na tę naukę.

4.) Wskutek tego, że w latach szkolnych od 1915/16 do 1919/20 włącznie pobierać będą naukę dopełniającą dzieci, które faktycznie uczęszczać na naukę codzienną będą o rok krócej, niż w normalnych warunkach, należy naukę dopełniającą w całym wymienionym okresie prowadzić intensywnie i, o ile na to stosunki personalne pozwolą, w zwiększonej liczbie godzin, względnie przez dłuższy przeciąg czasu wśród roku szkolnego, jeżeli na to stosunki ekonomiczne ludności pozwolą, celem wyrównania braków i zaokrąglenia wiadomości, które młodzież po ukończeniu prawidłowej nauki szkolnej posiadać powinna, stosownie do brzmienia § 7. statutu organizacyjnego nauki dopełniającej, ogłoszonego rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z 4 grudnia 1897 L. 29.578 (zob. Pierożyńskiego „Ustawy i rozporządzenia“ str. 156 i n.).

Rzeczą Rady szkolnej okręgowej będzie wyznaczyć dla poszczególnych szkół wymiar czasu na naukę dopełniającą aż do sześciu godzin w tygodniu.

5.) Jeżeli dzieci, które na mocy niniejszego rozporządzenia po upływie pięciu lat faktycznego uczęszczania do szkoły mają być przeniesione na naukę dopełniającą, będą dobrowolnie i regularnie uczęszczały szósty rok na naukę codzienną, mogą być w dalszym ciągu zwolnione od pewnej liczby godzin nauki dopełniającej i uczęszczać na nią w minimalnym wymiarze godzin tygodniowo, określonym w § 7. powyżej przytoczonego statutu.

6.) Wreszcie pożądaną jest rzecz w tych miejscowościach na obszarze nawiedzonym wojną, w których ostały się szkoły z dopełniającymi kursami rolniczymi względnie sadowniczo-pszczelnicznymi i w których znajdują się siły należycie ukwalifikowane, aby młodzież prawidłowo ukończyła cały kurs nauk praktycznych, nabierających w dobie obecnej większego jeszcze, niż przedtem, znaczenia.

7.) Dążenie to powinno zresztą przyświecać organizowaniu nauki dopełniającej także w innych szkołach, a rzecz będzie c. k. Rząd szkolnych okręgowych wyzyskać dla tego celu wiadomości praktyczne i specjalne, zdobyte przez liczne siły nauczycielskie w czasie przymusowego pobytu na obczyźnie na różnych kursach, na które tam uczęszczały i sto-

sowne przydzielenie sił takich, o ile niemi rozporządzić mogą, zarządzić we własnym zakresie, względnie c. k. Radzie szkolnej krajowej proponować.

II. Szkoły pospolite typu miejskiego.

1.) W szkołach 5-klasowych i 6-kl. pospolitych będą przyjęte do klasy I-szej dzieci 6-letnie i 7-letnie t. j. te, które powinny były rozpocząć naukę z początkiem roku szkolnego 1914/15. Dzieci te należy rozdzielić na dwa oddziały prowadzone przez jedną siłę nauczycielską. Oddział pierwszy, złożony z dzieci 6-letnich, będzie pobierał naukę wedle planu naukowego klasy I-szej do końca roku szkolnego, drugi oddział złożony z dzieci starszych (7-letnich) prowadzony będzie do końca lutego, względnie połowy marca r. 1916 (wedle uznania Rady szkolnej okręgowej) jako klasa I-sza. dalej zaś, po przeprowadzonej klasyfikacyi, jako klasa II-ga przez tego samego nauczyciela do końca lipca 1916. Dzieci oddziału drugiego, któreby w pierwszej części roku nie odpowiedziały wymaganiom nieco zredukowanym, będą z końcem lutego, względnie w połowie marca przeniesione do oddziału pierwszego i będą uczęszczały do końca roku szkolnego do klasy I.

2.) Dzieci, które z końcem roku szkolnego 1913/14 t. j. tuż przed wybuchem wojny ukończyły I., II., III. i IV. klasę, o ile poddadzą się egzaminowi w myśl § 217. Regulaminu szkolnego, mogą przejść z początkiem b. r. szkolnego 1915/16 do klasy III-ciej, IV-tej, V-tej, względnie VI-tej. Z powodu nadzwyczajnych okoliczności nie będą rodzice tych dzieci składali za ten egzamin wyjątkowo w roku szkolnym 1915/16 opłat, przewidzianych w § 217., względnie w § 221. Regulaminu szkolnego.

3.) Dzieci, które z końcem roku szkolnego 1913/14 ukończyły I., II., III. i IV. klasę, a w roku szkolnym 1914/15 nie pobierały żadnej nauki domowej i wskutek tego nie mogą przystąpić do wspomnianego powyżej egzaminu, przejdą z początkiem bieżącego roku szkolnego 1915/16 do klasy II., III., IV., względnie V.

4.) Dzieci, które w powyższym terminie (z końcem roku 1913/14) ukończyły pierwszy rok nauki klasy V-tej w szkołach 5-klasowych, względnie klasę V-tą w szkołach 6-klasowych, o ile nie poddadzą się egzaminowi na podstawie § 218. Regulaminu szkolnego, przejdą na osobną zorganizowaną się mającą naukę dopełniającą po myśli tutejszego rozpo-

rzządzenia z 26. marca 1901 L. 8683 (Pierozżyński str. 160) celem częściowego wyrównania braków i zaokrąglenia nauki. Zorganizowaniem tej nauki zajmie się c. k. Rada szkolna okręgowa.

Gdyby wszystkie dzieci wymienione w tym ustępie zapisały się dobrowolnie na 2-gi rok do klasy V. szkół 5-klasowych, względnie do VI. klasy szkół 6-klasowych, odpadnie potrzeba zorganizowania tej specjalnej nauki dopełniającej.

III. Szkoły wydziałowe.

1.) W szkołach 4-klasowych pospolitych, połączonych ze szkołami wydziałowymi, będzie nauka urządzona tak samo, jak w klasach niższych szkół 5-klasowych, względnie 6-klasowych.

2.) W klasach wydziałowych szkół 3-klasowych, w których znaczny stosunkowo materiał ma być pokonany w krótkim czasie, nie można bez obawy szkodliwego obciążenia młodzieży przez jeszcze forsowniejszą naukę wynagrodzić straty jednego roku.

W szkołach 3-klasowych wydziałowych będzie nauka odbywała się tak, jak gdyby przerwy w roku szkolnym 1914/15 nie było. Uczennice i uczniowie, którzy w roku szkolnym 1914/15 pobierali naukę domową, mogą z początkiem bieżącego roku szkolnego składać egzamin celem powetowania roku podobnie, jak to określono w ustępie II. punkt 2.) i 3.) niniejszego okólnika.

IV. Uwagi ogólne.

1.) W szkołach, w których nauka w roku szkolnym 1914/15 odbywała się częściowo tylko lub z częstymi albo dłuższymi przerwami tak, że wedle oceny Rady szkolnej okręgowej nie mogła być skuteczna, winna być urządzona tak samo, jak w szkołach, w których w roku szkolnym 1914/15 wcale nauki nie było, t. j. po myśli niniejszego okólnika.

2.) Ze względu na przeważnie bardzo smutne stosunki ekonomiczne ludności należy w roku szkolnym 1915/16 prowadzić naukę tak, aby z tego powodu wynikały możliwie jak najmniejsze wydatki. Często zauważona rozrzutność w szafowaniu zeszytami winna ustać. Każdy zeszyt powinien być zapisany do ostatniej stronicy. Nie należy przeto w drugim półroczu sprawiać nowych zeszytów, jeżeli zeszyty z pierwszego półrocza

nie będą całkowicie zapisane. Wyjątkowo można ćwiczenia kaligraficzne, których w szkołach wiejskich bywa mało, pisać w zeszytach przeznaczonych na wypracowania z obu języków krajowych, względnie z języka niemieckiego.

3.) Nauka na I-szym stopniu może być ze skutkiem prowadzona bez elementarza przy pomocy tablicy szkolnej i abecadła ruchomego, które nauczyciel sam może sporządzić. Zauważa się przytem, że poszczególne głoski winny być 6 do 7 cm. wysokie i stosownie do tego grube. Podobnie może dziaćwa obejść się bez książek rachunkowych i w ten sposób zaoszczędzić wydatków rodzicom w tych ciężkich czasach.

4.) Co do szkół, w których istnieją szczególniejsze warunki co do urządzenia nauki i w których zastosowanie niniejszego okólnika nasuwałoby trudności, należy przedłożyć należyście umotywowane wyczerpujące wnioski.

Biała, 11. września 1915.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski.

L. 21.523/I. Kr.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie ulg kolejowych dla wracających do kraju nauczycieli i ich rodzin.

Celem umożliwienia personalowi nauczycielskiemu galicyjskich szkół ludowych jak najrychlejszego powrotu do tych okolic Galicyi, w których podjęcie prawidłowego toku nauki jest możliwe, przyznało c. k. Ministerstwo kolei okólnikiem z dnia 28. maja 1915 L. 16.712/6 a) prawo bezpłatnego przejazdu do miejsc służbowych, względnie do położonych w pobliżu stacyj kolejowych c. k. austriackich kolei państwowych tym osobom stanu nauczycielskiego, które wykażą się urzędowem potwierdzeniem swej władzy przełożonej lub jakimkolwiek innym dokumentem, stwierdzającym ich przynależność do stanu nauczycielskiego, jako też pismem Rady szkolnej okręgowej, powołującym okaziciela do objęcia obowiązków nauczycielskich.

Te karty wolnego przejazdu wydaje dla osób wyjeżdżających z Wiednia c. k. Dyrekeya Towarzystwa państwowych kolei żelaznych, dla osób zaś mieszkających poza Wiedniem wydają je Dyrekeye c. k. austriackich kolei państwowych, względnie urzędy ruchu lub urzędy stacyjne.

Karty te są wolne od należności stemplowej i manipulacyjnej (za wystawienie) i uprawniają do bezpłatnej jazdy II. lub III. klasą i do bezpłatnego przewozu pakunku wagi 25 klg. od osoby.

Powracający do kraju członkowie rodzin nauczycieli mogą uzyskać tak jak osoby prywatne, powracające do miejsc swego stałego zamieszkania, po myśli rozporządzenia c. k. Ministerstwa kolei z dnia 17. października 1914 L. 39.865/6 a) karty bezpłatnego przejazdu, jeżeli przedłożą poświadczenie władzy politycznej lub policyjnej, stwierdzające brak środków utrzymania lub zupełne zubożenie, a karty jazdy z 50% opustem, jeżeli przedłożą poświadczenie niezamożności.

Biała, dnia 8. czerwca 1915.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył wydać najmiłościwiej następujące Najwyższe pismo Odręczne:

Kochany dr. Korytowski!

Wobec objawionej Panu Mojej decyzji, by z powodu nadzwyczajnych stosunków, wynikłych z sytuacji wojennej, powołać na czoło Administracji politycznej Mege Królestwa Galicyi jako Namiestnika osobistość wojskową, przedłożył Mi Pan prośbę o zwolnienie Go z urzędu. Przychylając się w łasce do tej prośby, wspominam z gorącym uczuciem zasługi, jakie Pan położył zarówno w poprzednim swym odpowiedzialnym zakresie działania, jakoteż później na ostatnio zajmowanym stanowisku. Wiernie spełniając obowiązki i z niestrudzoną gorliwością dbając o dobro obu narodowości, kraj zamieszkujących, starał się Pan, dokładając zawsze wszystkich sił swoich, popierać zgodne ich współzycie i doprowadzić do pomyślnego zakończenia trudne dzieło sejmowej reformy wyborczej, która przede wszystkim służy temu celowi. Od nastania poważnych chwil narzuconej nam wojny, z całym poświęceniem oddawał się Pan zadaniu popierania toku spraw wojennych i zawsze usilnie dążył Pan do tego, by radą i czynem pomagać ludności ciężko nawiedzonego Królestwa, któremu pozostaje zapewniona Moja pomocna i ojcowska opieka.

Za tę bardzo owocną, pełną poświęcenia działalność wyrażam Panu Moje najserdeczniejsze podziękowanie i zastrzegam Sobie ponowne użycie Pana w służbie.

Wiedeń, dnia 19. lipca 1915.

Franciszek Józef w. r.

Heinold w. r.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 19. lipca b. r. zamianować najmiłościwiej Prezydenta Najwyższego Trybunału wojkowego, generała piechoty, tajnego radcę Hermana von Colard, Namiestnikiem w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 11. września 1914 raczył zamianować najmiłościwiej członkami c. k. galicyjskiej Rady szkolnej krajowej na bieżące, z dniem 10. czerwca 1917 upływające trzechlecie pomysli ustępu 5. i 6. art. IV. ustawy z dnia 15. lutego 1905 Dz. u. kr. Nr. 39:

1. ks. dr. Błażeja Jaszowskiego, profesora Uniwersytetu i honorowego kanonika rzym. kat. Kapituły metropolitalnej we Lwowie;
2. ks. Jana Czapelskiego, radcę konsystoryalnego i kanonika gremialnego Kapituły metropolitalnej obrz. gr. kat. we Lwowie;
3. JE. ks. Józefa Teodorowicza, arcybiskupa obrz. orm. kat. we Lwowie;
4. Józefa Płoszka, seniora i proboszcza ewangelickiej gminy wyznaniowej w Hartfeld;
5. dr. Leona Sternbacha, zwyczajnego profesora filologii klasycznej c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, jako reprezentanta wyznania izrael.;
6. dr. Kazimierza Morawskiego, radcę Dworu, zwyczajnego profesora filologii klasycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;
7. Tadeusza Fiedlera, radcę Dworu, zwyczajnego profesora c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie;
8. Tomasza Sołtysika, radcę szkolnego, dyrektora c. k. III. gimnazjum państwowego w Krakowie;
9. Aleksandra Barwińskiego, radcę Dworu, emerytowanego profesora c. k. seminarium nauczycielskiego męskiego we Lwowie;
10. Antoniego Pawłowskiego, radcę Rządu, dyrektora c. k. Akademii handlowej we Lwowie;
11. dr. Stefana Tomaszewskiego, profesora gimnazjum I., prywatnego docenta Uniwersytetu we Lwowie.

Wydział krajowy wyznaczył na zasadzie ustępu 4. art. IV. przytoczonej ustawy na członków Rady szkolnej krajowej jako swych delegatów:

- Mieczysława Onyszkiewicza, członka Wydziału krajowego;
- JE. dr. Leona hr. Pinińskiego, członka Izby Panów i posła na Sejm krajowy;
- Izydora Gromnickiego, profesora i kierownika filii gimnazjum akademickiego we Lwowie.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem pismem odręcznym z dnia 4. czerwca b. r. raczył najmiłościwiej nadać w dowód uznania znakomitej i pełnej poświęcenia służby wobec nieprzyjaciela ks. Alojzemu Nalepie, profesorowi i kierownikowi c. k. państwowego gimnazjum w Bochni, duchowny krzyż zasługi II. klasy na biało-czerwonej wstędze, a Franciszkowi Gartnerowi, profesorowi c. k. państwowej szkoły realnej w Jarosławiu, złoty krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VIII. klasę rangi:

Profesorom szkół średnich: Bronisławowi Stankiewiczowi w gimnazjum w Bochni, Leonowi Hnatyszakowi w gimnazjum w Brodach, Michałowi Radomskiemu w gimnazjum w Dębicy, Janowi Koimowi w gimnazjum w Jarosławiu, Henrykowi Dębskiemu w gimnazjum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, Józefowi

Czajkowskiemu i dr. Jarosławowi Hordyńskiemu w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi, Wojciechowi Krajewskiemu w gimnazyum św. Anny w Krakowie, Piotrowi Jaworkowi w gimnazyum św. Jacka w Krakowie, Józefowi Rozkoszowi w filii gimnazyum św. Jacka w Krakowie, dr. Kamilowi Kraftowi w IV. gimnazyum realnem w Krakowie, Bogusławowi Butrymowiczowi w V. gimnazyum w Krakowie, Józefowi Rozdolskiemu w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie, Kazimierzowi Strutyńskiemu w IV. gimnazyum we Lwowie, Wiktorowi Kalinowskiemu w filii IV. gimnazyum we Lwowie, Franciszkowi Nagórzańskiemu w V. gimnazyum we Lwowie, dr. Antoniemu Maryanowi Łomnickiemu i Józefowi Janowi Wiśmierskiemu w VII. gimnazyum we Lwowie, dr. Ludwikowi Bykowskiemu w VIII. gimnazyum realnem we Lwowie, Wojciechowi Janczemu i Saturninowi Żytyńskiemu w I. gimnazyum w Nowym Sączu, Alfredowi Rachalskiemu w gimnazyum w Przemyślu na Zasaniu, dr. Stanisławowi Ludkiewiczowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu, Franciszkowi Nowosławskiemu i Janowi Pęcowskiemu w II. gimnazyum w Rzeszowie, ks. Emilianowi Kormoszowi w filii gimnazyum w Samborze, Dymitrowi Wajecowiczowi w gimnazyum w Stryju, Stanisławowi Namysłowi i Wojciechowi Turowszowi w I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu, ks. Józefowi Zastyrcowi w gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu, Bronisławowi Szubie w II. gimnazyum w Tarnowie, dr. Antoniemu Korczyńskiemu w I. szkole realnej w Krakowie, Franciszkowi Bergerowi, Janowi Schadenowi i dr. Ludwikowi Schneidrowi w I. szkole realnej we Lwowie, Władysławowi Jankowskiemu w szkole realnej w Śniatynie, Witoldowi Zosłowi w szkole realnej w Stanisławowie, wreszcie Herkulanowi Weigtowi, profesorowi Akademii handlowej w Krakowie.

Nauczycielom głównym e. k. seminaryów nauczycielskich: Franciszkowi Ergetowskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskim w Starym Sączu, Tadeuszowi Dropiowskiemu i ks. Janowi Masnemu w seminaryum nauczycielskiem żeńskim w Krakowie, ks. Leonardowi Lasockiemu w seminaryum nauczycielskiem męskim w Rudniku, Stanisławowi Juchnowiczowi w seminaryum nauczycielskiem męskim w Zaleszczykach.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał IX. klasę rangi:

dr. Maryanowi Tokarskiemu, nauczycielowi gimnastyki w gimnazyum III. w Krakowie, oraz nauczycielom szkół ćwiczeń: Janowi Kossakowi w seminaryum nauczycielskiem męskim w Czortkowie i Adamowi Orzechowskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskim w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Andrzeja Kondolewicza na zastępcę przewodniczącego, dr. Stanisława Łazarskiego na delegata Rady powiatowej i Samuela Rappaporta na reprezentanta religii izraelskiej do e. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej; ks. Bronisława Wojaczyńskiego na duchownego członka obrządku rzym. kat., a zarazem zastępcę przewodniczącego e. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie; ks. Józefa Daszyka na duchownego członka obrządku rzym. kat. do e. k. Rady szkolnej okręgowej w Starym Samborze; Józefa Rajskiego na delegata Rady powiatowej do e. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Targu.

Organizacya szkół.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskrytem z dnia 6 września b. r. L. 25.377 nadał klasom I. do V. prywatnego gimnazyum realnego żeńskiego i klasom I. do III. prywatnego liceum żeńskiego SS. Urszulanek we Lwowie prawo publiczności na rok szkolny 1914/15.

Ogłoszenia.

Z powodu istniejących jeszcze utrudnień komunikacyjnych „Dziennik Urzędowy“ na razie będzie rozsyłany w stosownej ilości tylko do Rad szkolnych okręgowych, których rzeczą będzie zarządzić doręczenie poszczególnych egzemplarzy Dyrekcyom szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół przemysłowych w danym okręgu, oraz Zarządom wszystkich istniejących w nim szkół ludowych.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 9. września b. r. L. 26.270 podaje się do wiadomości, że firma Ferdynand Glöckner w Turn-Teplitz w Czechach, produkująca szczególnie urządzenia szkolne, oświadczyła gotowość dostarczania urządzeń dla szkół galicyjskich, mianowicie ławek wszelkich systemów, tablic, podyów, katedr, stołów każdego rodzaju, szaf, pulpitów, jakoteż wogóle sprzętów szkolnych każdej kategorii.

Na żądanie przesyła oferty, o które należy odnieść się bezpośrednio do tej firmy.

Dodatek do Nr. I. „Dziennika Urzędowego“ z roku 1915.

Objęcie urzędowania przez J. E. Pana c. k. Namiestnika, c. i k. generała piechoty, Hermana von Colard.

W dniu 2. sierpnia b. r. o godzinie 10. przed południem odbyło się uroczyste przedstawienie władz, których naczelnikiem jest c. k. Namiestnik, nowo zamianowanemu szefowi kraju.

J. E. Pan Namiestnik von Colard powitał w wielkiej sali gmachu ratusza w Białej, w którym obecnie umieszczone są biura politycznej władzy krajowej, zgromadzonych urzędników Namiestnictwa, Rady szkolnej krajowej, Dyrekcji skarbu, oraz Dyrekcji dóbr i lasów państwowych i powitał łącznie wszystkich następującą przemową:

(po niemiecku).

„Szanowni Panowie! Łaską Najjaśniejszego Pana, Najmiłościwszego mego Cesarza i Króla mianowany Namiestnikiem, rozpoczynam moją urzędową działalność i przede wszystkim jako generał piechoty, na którym to stanowisku i w charakterze mój Najwyższy Wódz i nadal pozostawić mnie raczył w naszej przesławnej i bohaterskiej Armii, będącej odzwierciedleniem naszych ludów — witam Panów najserdeczniej w języku służbowym tej Armii“.

(po polsku).

„Moi Szanowni Panowie! Najwyższą łaską zamianowany Namiestnikiem Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim obejmuję dziś kierownictwo tego powierzonego mi urzędu. Witam was, moi szan. Panowie, w chwili tej jako moich współpracowników, na których lojalność i poczucie obowiązku i energiczne poparcie liczyć nie tylko muszę, ale z przekonania mogę, ponieważ wiem, że wszyscy macie tak samo to przekonanie i świadomość, jak ciężkie zadanie w obec tego kraju i jego ludności nas w obecnej dobie czekają. Proszę Panów, byście byli przekonani, że wszelkie moje siły skieruję ku temu, żeby temu zadaniu, w tak ciężkich i poważnych czasach mi powierzonemu w całej pełni uczynić zadość. Zdaję sobie sprawę z tego, że niestety nie posiadam tego stopnia doświadczenia i tej gruntownej znajomości administracyi, jaką posiadali moi wielce szanowni poprzednicy na tym urzędzie. Aby jednak osiągnąć odpowiedni wynik naszej wspólnej pracy, uważam za konieczne powiedzieć Panom, że jest mojem przekonaniem, iż zwłaszcza w administracyi politycznej kraju wszelkie

organa powinny nietylko z pełnem zaufaniem zwracać się do kierownika, ale też wykonywać wszelkie zlecenia i wskazówki w myśl jego intencji. Ja sam, jako Namiestnik, jestem odpowiedzialny za całą administrację polityczną, muszę więc wymagać, żeby wszyscy podwładni urzędnicy wspomagali mnie i sumiennie wykonywali wszystkie rozporządzenia, które wydawać będę. Panowie, jak i ja, będziemy zawsze mieli na oku, że my i wszyscy urzędnicy jesteśmy dla ludności, a nie ludność dla nas. Najściślejsze przestrzeganie ustaw i rozporządzeń, największa bezstronność wobec wszystkich warstw ludności i wobec każdego mieszkańca tego kraju bez różnicy wyznania, bez różnicy narodowości i bez różnicy stanu, będą tworzyły jedyną wytyczną naszej całej działalności. Na tej to drodze jedynie będziemy w stanie zjednać sobie zaufanie całego kraju i zaufanie całej bez wyjątku ludności, bez którego owoce pracy dla dobra kraju i tem samem dla dobra i interesów całego Państwa byłyby niemożliwą.

Muszę w tej chwili zwrócić uwagę Panów na jedną bardzo ważną okoliczność. Każdy z Panów urzędników, który chce osiągnąć pełną wartość, musi władać językami krajowymi w tym stopniu, żeby mógł załatwiać sprawy w odniesieniu do stron. Otóż proszę Panów i w tym kierunku okazać mi dobrą wolę i gdyby jeszcze co do tego były jakie braki, by te braki w jak najkrótszym czasie zostały usunięte.

Wiem, że mam opinię może zbyt surowego przełożonego. Przyznaję się do tego o tyle tylko, że wszędzie, zawsze i na każdym stanowisku, które piastowałem, żądałem bezwzględного wypełniania obowiązków od każdego i tego nadal żądać muszę i będę. Ale proszę Panów być przekonanymi, że dola i niedola każdego z podwładnych mi Panów urzędników gorąco mnie obchodzi. Proszę więc zwracać się z pełną otwartością, z pełnem zaufaniem do mnie, a sądzę, że przekonacie się Panowie w najkrótszym czasie, iż spotkacie się u mnie z życzliwością i ze zrozumieniem waszych potrzeb.

Przystąpmy więc w imię Boże do wspólnej pracy i zwróćmy się przede wszystkim myślą ku naszemu Najjaśniejszemu i Najmiłociwшему Cesarzowi i Panu, który ten kraj kochany zawsze otaczał Swoją ojcowską opieką i którego najgorętszem życzeniem jest, aby kraj ten i jego lojalna, patriotycznie usposobiona ludność z tych kłesk i przejść ostatnich czasów jak najszybciej mogła się podźwignąć. Proszę razem ze mną wznieść okrzyk: Najjaśniejszy, Najmiłociwszy nasz Pan i Cesarz Franciszek Józef niech żyje!“ Okrzyk ten powtórzyli wszyscy obecni trzykrotnie z zapalem.

Po przedstawieniu się poszczególnych urzędników władz wyżej wymienionych, przemówił w imieniu c. k. Rady szkolnej krajowej Wiceprezydent dr. Ignacy Dembowski w następujących słowach :

„Wasza Ekscellencyo! Imieniem Rady szkolnej krajowej mam zaszczyt powitać Waszą Ekscellencyę na dostojnem stanowisku, na które Go powołała wola Najmiłociwszego naszego Cesarza i Króla, a na którym godność Naczelnika kraju łączy się z przewodnictwem w Jego najwyższej Magistraturze szkolnej, tej władzy na poły autonomicznej, której poważny skład i doniosły

zakres działania utwierdziły i znakomicie rozszerzyły ustawy z pierwszego dziesiątka bieżącego wieku.

Pierwszy to raz nowego Namiestnika wita zastęp przedstawicieli tej władzy tak niezupełny co do jakości i liczby. Brak bowiem całkowity w gronie naszym właśnie członków zazwyczaj autonomicznymi zwanych a i my, którzy w tej Radzie pracujemy stale jako urzędnicy z przygotowaniem prawniczem i pedagogicznym, nie jesteśmy też w pełnej liczbie w chwilowej naszej obecnej siedzibie. Srożąc się dokoła nas wojna zatamowała bowiem zwykły tryb urzędowania, nie dopuszczając do prawidłowych zebrań plenarnych i sekcyjnych, do obrad i uchwał, a narzuciła nam niejako nowe, odrębne formy postępowania, przystosowane do naglących i doraźnych potrzeb chwili, do nadzwyczajnych warunków doby wojennej, kiedy niejeden ważny interes musi ustępować najważniejszemu, a liczne głosy zresztą uprawnione, są przez jeden głos silniejszy nad wszystkie, grzmot dział, stłumione i opanowane.

Głos to groźny zaiste, lecz zbawczy, skoro dzięki jego potędze pierchają zagony wroga, który był zdławił swobodę kraju, oczyszczone z nienawistnego zalewu miasta i sioła powstają niby z martwych, powraca życie a w sercach naszych świta otucha błogiej przyszłości, ugruntowanej na krwawo wywalczonym, zwyciężkim, da Bóg, pokój!

Ścisły związek z naszą przesławną bohaterską siłą zbrojną, której tryumfom zawdzięczamy odzyskanie tylu straconych obszarów a z której zwycięstwami dalsze wiążemy nadzieje, usabiasz Ty, Ekscellencyo, wysoki dostojnik wojskowy, z rodu rycerskiego, do twardej pracy żołnierskiej nawykły.

Mawiali starożytni: „Inter arma silent Musae“. My wiemy przecież, że na długo one zamilknąć nie mogą bez wielkiej szkody dla społeczeństwa, a w szczególności. lubo dobrze świadomi koniecznych ofiar, których obrona ojczyzny wymaga i których złożyliśmy już tyle, wiemy, że dłuższy zastój w stanowiącej nasze zadanie pracy oświatowej i wychowawczej byłby klęską i nieszczęściem dla najwyższych dóbr ludzkości.

Dlatego z pociechą widzimy, jak rzesza naszych nauczycieli, rozprószonych dotąd po wszech stronach Monarchii, gdzie wielu z nich z niemłą zasługą i trudem poświęcało się kształceniu młodzieży uchodźczej, obecnie wraca skwapliwie do swych siedzib, by z zapalem podjąć na nowo obowiązki swoje, by jąć się pracy nad odbudowaniem naszego szkolnictwa.

Ufamy też, że Mąż, który niedawno sprawował, jak wiemy, zaszczytnie zarząd i ubezpieczenie nieśmiertelną sławą opromienionej twierdzy przemyskiej, zechce i zdoła stać równie dzielnie i skutecznie na straży tej warowni duchowej, poręczającej przyszłość, dobro kraju, enotę i wiedzę jego obywateli, męstwo i ofiarność jego obrońców, którą jest szkoła nasza. Tuszymy, że zechce i zdoła, mimo wszelkie trudności, pogodzić najżywotniejszą teraz sprawę obrony Państwa przed zewnętrznymi nieprzyjaciółmi ze sprawą ochrony kraju przed groźnym wrogiem wewnętrznym, jakim byłoby ciemnota, gnuśność i moralny upadek młodego pokolenia. Wierzmy, że można a troskliwą zechce otoczyć

opieką i tę młodź garnącą się do nauki, po długiej, dotkliwej przerwie i te szkoły domagające się rychłego podźwignięcia i zaopatrzenia i to nauczycielstwo, ciężką niedolą nawiedzone, potrzebujące życzliwej pomocy i zasługujące na nią.

Nas, Ekscellencyo, znajdziesz zawsze, a osobliwie w tej chwili historycznej, tym wzniosłym sprawom całą duszą oddanych, celowi pracy naszej: wychowaniu młodzieży w bojaźni Bożej, miłości Ojczyzny, wierności Monarsze, obyczajności, umiłowaniu pracy wiernie służących, ku jego osiągnięciu wszystkie wyężdżających siły.

Z tem zapewnieniem, imieniem nas wszystkich, obecnych tu i nieobecnych złożonem, niech nam będzie wolno połączyć serdeczne życzenie zupełnego powodzenia w spełnianiu trudnych i wielką odpowiedzialność nakładających obowiązków, które obejmujesz Ekscellencyo na rozkaz Najjaśniejszego Pana dla dobra Państwa, kraju i Jego narodów.

Na to przemówienie odpowiedział JE. Pan Namiestnik pokrótce w serdecznych i uprzejmych wyrazach, w których podziękował za powitanie a odwołując się do wygłoszonego przed chwilą ogólnego oświadczenia zapewnił w szereg życzliwości, z jaką zawsze odnosić się będzie do spraw szkolnych.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

~~~~~  
**Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.**  
~~~~~

Wydany dnia 20. października 1915.

L. 20.985/IV. Kr.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcji wszystkich szkół średnich państwowych i prywatnych gimnazyów męskich z prawem publiczności w sprawie ulg dla uczniów obowiązanych do służby wojskowej.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 17. września 1915 L. 26.857, ze względu na rozpoczynający się rok szkolny 1915/16 i na mające nastąpić powołanie urodzonych w roku 1897 do czynnej służby wojskowej, przyznał ulgi następujące uczniom, obowiązany do tej służby:

1. Dla uczniów publicznych i prawidłowo zapisanych prywatystów szkół średnich (gimnazyów, gimnazyów realnych, szkół realnych) państwowych lub prywatnych z prawem publiczności, którzy w roku szkolnym 1914/15 otrzymawszy świadectwo roczne jednej z klas szkoły średniej (reskrypt ministeryalny z dnia 30. stycznia 1915 L. 279/K. U. M. i z dnia 28. maja 1915 L. 1515/K. U. M.) rozpoczęli czynną służbę w c. i k. armii lub też w formacjach ochotniczych (np. w legionach polskich i t. p.), zastrzega się po powrocie ich ze służby wojskowej dodatkowe przyjęcie w ciągu roku szkolnego 1915/16 do następnej klasy tej samej szkoły średniej, albo według okoliczności innego zakładu średniego, o ile posiadają wszystkie inne warunki przepisane.

2. Uczniów, których z powodu niedostatecznych postępów w poszczególnych przedmiotach, przeznaczono przy klasyfikacji rocznej w roku 1914/15 do egzaminu poprawczego, należy przed rozpoczęciem przez nich służby wojskowej, albo jeżeli już pełnią tę służbę, po ich powrocie, podczas roku szkolnego 1915/16 na ich prośbę przypuścić zaraz po myśli reskryptu ministeryalnego z dnia 9. lipca 1915 L. 2028/K. U. M. do egzaminu poprawczego, a w razie pomyślnego wyniku egzaminu wydać im świadectwo roczne.

3. Uczniowie, którzy po powrocie z czynnej służby wojskowej w ciągu roku szkolnego 1915/16 starają się o przyjęcie do klasy następnej, mają się zgłosić w Dyrekeyi zakładu ze świadectwem rocznym za rok 1914/15 i są obowiązani do uiszczenia czesnego i innych należności (np. datki na cele naukowe i t. p.) dopiero po ich definitywnem przyjęciu.

Uczniowie ci mogą być uwolnieni od opłaty czesnego stosownie do obowiązujących przepisów; co do pobierania przez nich stypendyów, obowiązują postanowienia reskryptu ministeryalnego z dnia 18. października 1914 L. 39.765. W toku nauki należy zwracać szczególną uwagę na uczniów, którzy z powodu odbytej służby wojskowej później wstąpią, aby im umożliwić w pozostałej części roku szkolnego osiągnięcie ostatecznego celu nauki w tej klasie i uzyskanie świadectwa rocznego.

4. Uczniów urodzonych w roku 1897, którzy w roku 1914/15 uzyskali świadectwo roczne z przedostatniej klasy, a w roku 1915/16 zostali przyjęci do klasy najwyższej jako uczniowie publiczni lub prywatni, należy na ich prośbę, przed wstąpieniem do czynnej służby wojskowej, bezwzględnie przypuścić do złożenia wcześniejszego egzaminu dojrzałości z przyznaniem ulg wyjątkowych zawartych w reskryptach ministeryalnych z dnia 8. października 1914 L. 2988/K. U. M. i z dnia 23. października 1914 L. 3195/K. U. M.

Uczniowie urodzeni w r. 1897, którzy dobrowolnie wstąpili już do służby w c. i k. armii, albo w formacyach ochotniczych (np. legionach polskich i t. p.), uzyskają na swą prośbę od komendy wojskowej w celu uczęszczania do najwyższej klasy szkoły średniej i złożenia wcześniejszego egzaminu dojrzałości urlop aż do ogólnego terminu zgłoszenia się do służby w pospolitem ruszeniu rocznika 1897 a w przypadkach wyjątkowych także na czas nieco dłuższy.

W sprawie ważności uzyskanych wcześniej świadectw dojrzałości, których po myśli reskryptu ministeryalnego z dnia 20. stycznia 1915

L. 53.579 nie należy wręczać uczniom wprost, lecz za pośrednictwem odnośnej komendy okręgu uzupełniającego, obowiązują postanowienia reskryptu ministryalnego z dnia 30. stycznia 1915 L. 53.135/14.

5. Co do uczniów, należących do roczników aż do roku 1896 włącznie, którzy w roku 1914/15 po weześniejszem otrzymaniu świadectwa rocznego z przedostatniej klasy rozpoczęli służbę wojskową i wskutek tego nie mogli uczęszczać w roku szkolnym 1915/16 do najwyższej klasy szkoły średniej, zastrzega sobie Pan Minister Wyznań i Oświaty w myśl swego reskryptu z dnia 19. lipca 1915 L. 19.231 wydanie w stosownym czasie odpowiednich zarządzeń, aby uwzględniając przerwę w nauce spowodowaną świadczeniami wojennymi, umożliwić im po powrocie z czynnej służby wojskowej uzyskanie świadectwa dojrzałości.

Podobnie zastrzegł sobie Pan Minister zarządzenia, które umożliwią kontynuowanie nauki bez straty roku tym uczniom, którzy w roku szkolnym 1914/15 otrzymali świadectwo roczne jednej z niższych klas szkoły średniej, a wskutek pełnienia służby wojskowej nie mogli podjąć dalszych studyów w roku 1915/16.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 27. września 1915.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

L. 8433/III. Kr.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi i Zarządów szkół ludowych w sprawie kroniki szkolnej.

W myśl § 146. Regulaminu szkolnego należy obok innych aktów urzędowych utrzymywać także kronikę szkolną.

Ponieważ wskutek inwazyi nieprzyjacielskiej, która w roku szkolnym 1914/15 zalała cały niemal kraj, akta szkolne a z nimi i kroniki w bardzo wielu szkołach uległy zniszczeniu, przeto poleca się wszystkim Dyrekcyom i Zarządom tych szkół, w których się to zdarzyło, aby bezzwłocznie założyły nową kronikę szkolną. Tam, gdzie się przechowywała dawna, należy bezzwłocznie podjąć dalsze w niej zapiski.

Pierwszy ustęp kroniki nowej, względnie pierwsze zapiski w dalszym ciągu dawnej, należy poświęcić wypadkom wojennym, o ile miały bezpośredni wpływ na tok spraw przedewszystkiem szkolnych w danej miejscowości. W szczególności więc zaznaczyć należy, jak długo trwała przerwa w nauce wskutek działań wojennych, czy i w jakich rozmiarach uległ zniszczeniu budynek szkolny z ogrodem, środki naukowe i sprzęty, czy pomimo inwazyi odbywała się nauka ciągle lub przez pewien czas i w jakich rozmiarach i t. p. Wymienić dalej należy siły nauczycielskie, które pozostały na miejscu, te które uszły przed wrogiem, oraz nauczycieli, którzy powołani zostali do służby wojskowej w szeregi c. i k. Armii, albo wstąpili dobrowolnie do legionów polskich lub strzelców ruskich. Tym nauczycielom, którzy polegli na polu chwały, należy poświęcić szczególne wspomnienie. Siły nauczycielskie, które bawiły na uchodźstwie, przedstawiają swoje zajęcie na obczyźnie i dadzą jędrny obraz działalności wychowawczej, poświęconej dzieciom uchodźców. Podobna wzmianka należy się tym, które w kraju lub na obczyźnie oddały się usłudze chorych i rannych.

Nauczyciele i nauczycielki, którzy pozostali na miejscu, opiszą dokładnie, jak zachowywała się młodzież szkolna w czasie inwazyi i jaki skutek wywarła na nią wojna pod względem moralnym. Uczynić to winni także ci, którzy powrócą na dawne miejsca służbowe i będą mogli poczynić spostrzeżenia nad stanem umysłowym i usposobieniem młodzieży w porównaniu z czasem przedwojennym. Zasługi Rady szkolnej miejscowej około dobra szkoły i młodzieży, powinny w zapiskach kronikarskich znaleźć należyte uwzględnienie. Wszelkie polityczne i wyznaniowe wycieczki, oraz ujemna krytyka osób, są wykluczone z kroniki szkolnej. Gdyby kronika szkolna częściowo tylko ocalała, należy ją zachować jako pamiątkę w takim stanie, w jakim się znajduje obecnie. Również jest rzeczą pożądaną, aby inne stosowne pamiątki mające związek ze szkołą lub stosunkami kulturalnymi danej miejscowości w czasie wojennym, jak fotografie, rysunki, druki i t. p. przechowane były czy to razem z kroniką czy w innem odpowiednim miejscu jako dokumenty, które pod względem historycznym w przyszłości mogą mieć niepoślednie znaczenie.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 30. września 1915.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskrytem z 21. sierpnia 1914 L. 35.043 zamianował na wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej dyrektorami i członkami c. k. Komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół wydziałowych i ludowych pospolitych na czas okresu funkcyjnego od początku roku szkolnego 1914/15 do końca roku szkolnego 1916/17, a mianowicie:

I. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół wydziałowych z językiem wykładowym polskim, ruskim i niemieckim, co do ostatniego języka z ograniczeniem ważności świadectw egzaminu na szkoły wydziałowe w Królestwie Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, — we Lwowie:

Dyrektor : Kawecki Medard Antoni, c. k. krajowy inspektor szkolny.

Zastępcy dyrektora :

1. dr. Dziwiński Placyd, radca Dworu i profesor szkoły politechnicznej;
2. Barwiński Aleksander, radca Dworu i emer. profesor seminarjum nauczycielskiego;
3. dr. Studziński Cyryl, profesor Uniwersytetu;
4. Nogaj Józef, radca Rządu i dyrektor gimnazyum;
5. Czernecki Józef, emer. profesor gimnazyalny;
6. dr. Mańkowski Bolesław, dyrektor biblioteki uniwersyteckiej;
7. Kokorudz Elias, dyrektor gimnazyum.

Członkowie komisji :

1. Bizoń Franciszek, profesor gimnazyalny;
2. Paluchowski Stanisław, profesor gimnazyalny;
3. Kaśinowski Bronisław, profesor państwowej szkoły przemysłowej;
4. Terlecki Władysław, profesor seminarjum nauczycielskiego męskiego;
5. Nowicka Ludomira, nauczycielka główna seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
6. dr. Stefania Tatarówna, nauczycielka główna seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
7. dr. Makaruszka Eustachy, profesor gimnazyalny;
8. dr. Hordyński Jarosław, profesor gimnazyalny;
9. Terszakowec Michał, profesor gimnazyalny;
10. Roszka Emanuel, profesor gimnazyalny;
11. dr. Zipper Albert, radca Rządu, profesor gimnazyalny;
12. Kopystyński Tadeusz, profesor seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
13. Stefanowicz Julian, profesor gimnazyalny;
14. Biłcki Bazyli, profesor gimnazyalny;
15. Friedberg Jan, profesor gimnazyalny;
16. Jastrzębski Piotr, profesor seminarjum nauczycielskiego męskiego;
17. Lewicki Julian, profesor gimnazyalny;

18. Czajkowski Karol, profesor gimnazyalny;
19. dr. Lewicki Włodzimierz, profesor gimnazyalny;
20. Rybaczek Michał, profesor gimnazyalny;
21. Rembacz Władysław, profesor szkoły realnej;
22. Schaden Jan, profesor szkoły realnej;
23. dr. Limbach Józef, radca szkolny i profesor gimnazyalny;
24. dr. Rakowski Jan, profesor gimnazyalny;
25. Lisiński Mikołaj, profesor gimnazyalny;
26. Pietsch Edward, radca szkolny, profesor państwowej szkoły przemysłowej;
27. Matzke Stanisław, profesor gimnazyalny;
28. Łotocki Kazimierz, zastępca nauczyciela seminaryum naucz. męskiego;
29. Gostyńska Władysława, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
30. Bartel Kazimierz, profesor szkoły politechnicznej;
31. Berger Franciszek, profesor szkoły realnej;
32. Żaak Henryk, nauczyciel państwowej szkoły przemysłowej;
33. Szydłowski Kazimierz, nauczyciel szkoły ludowej;
34. Lang Jadwiga, nauczycielka szkoły ludowej;
35. Rudzińska Marya, nauczycielka szkoły ludowej;
36. Piórkiewicz Józef, dyrektor szkoły wydziałowej;
37. Karpiński Kazimierz, nauczyciel e. k. akademii handlowej;
38. Loebłowa Joanna, nauczycielka muzyki w seminaryum naucz. żeńskim;
39. Sławiczek Henryk, nauczyciel muzyki w seminaryum nauczycielskiem męskim;
40. Germanówna Marya, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
41. Bartoniówna Eugenia, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
42. Baczyńska Olga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
43. dr. Krzyżanowska Michalina, zastępczyni nauczycielki seminaryum nauczycielskiego żeńskiego;
44. Jaworska Marya Adolfiną, zastępczyni nauczycielki szkoły ćwiczeń;
45. Skrzyńska Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
46. Bayger Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
47. Hryniewicz Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
48. Gąsiorowska Kazimiera, nauczycielka pomocnicza w seminaryum nauczycielskiem żeńskim.

II. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół wydziałowych z językiem wykładowym polskim i niemieckim, co do ostatniego języka z ograniczeniem ważności świadectw egzaminu na szkoły wydziałowe w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem, — w Krakowie:

Dyrektor: Zaleski Mieczysław, radca Dworu i krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. ks. Bielenin Józef, radca Rządu i dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego;

2. Dobrowolski Józef, radca Rządu i dyrektor seminaryum naucz. żeńskiego;
3. Vimpeller Roman, radca szkolny i emerytowany dyrektor seminaryum nauczycielskiego żeńskiego.

Członkowie komisji:

1. Baraniecka Zofia, nauczycielka pomocnicza w seminaryum nauczycielskiem żeńskim;
2. Bojarska Ludwika, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
3. Borowiczka Tadeusz, profesor szkoły realnej;
4. dr. Czuczyński Aleksander, profesor gimnazyalny;
5. Dąbrowski Tadeusz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
6. Dropiowski Tadeusz, profesor seminaryum nauczycielskiego żeńskiego;
7. Dynkowa Marya, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
8. D'Endel Antonina, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
9. Gancarczyk Józef, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
10. Górka Stefan, profesor państwowej szkoły przemysłowej;
11. Ippoldt Juliusz, profesor akademii handlowej;
12. Jasiewicz Wincenty, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
13. dr. Koziółkowski Maryan, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
14. Łepki Bohdan, profesor gimnazjum;
15. dr. Magiera Jan, profesor gimnazjum;
16. Pachonński Henryk, profesor seminaryum nauczycielskiego żeńskiego,
17. Pększyce Franciszek, nauczyciel szkoły wydziałowej;
18. Pilch Jan, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
19. Raszka Jan, profesor państwowej szkoły przemysłowej;
20. Rechowicz Zofia, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
21. Rozwadowski Henryk, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
22. Smreczyński Stanisław, profesor szkoły realnej;
23. Szarłowska Marya, nauczycielka główna seminaryum naucz. żeńskiego;
24. Teisseyre Marya, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
25. Tułasiewicz Florentyna, nauczycielka szkoły wydziałowej;
26. Wacigga Henryk, dyrektor szkoły wydziałowej;
27. Wereszczyński Romuald, nauczyciel muzyki seminaryum naucz. męskiego;
28. Wesołowicz Józef, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
29. dr. Wilk Antoni, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
30. Wyrobek Emil, profesor seminaryum nauczycielskiego żeńskiego.

III. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Bochni.

Dyrektor : Lewak Antoni, radca cesarski, inspektor szkolny okręgowy.

Zastępcy dyrektora :

1. Kurowski Józef, dyrektor gimnazjum;
2. Jasiewicz Erazm, inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji :

1. Biernat Franciszek, nauczyciel szkoły ludowej;
2. Czajkówna Stanisława, nauczycielka szkoły wydziałowej;
3. Jarzyna Maciej, nauczyciel kierujący szkołą ludowej;
4. Kępa Maryan, dyrektor szkoły wydziałowej;
6. Kowalski Wojciech, dyrektor szkoły wydziałowej;
7. Kozłowski Józef, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
8. Ksałkówna Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
9. Łukowski Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
10. Migdał Michał, nauczyciel szkoły ludowej;
11. Mucha Józef, nauczyciel szkoły ludowej;
12. Nowak Zofia, nauczycielka szkoły wydziałowej;
13. Polek Stanisław, nauczyciel szkoły ludowej;
14. Pietrzykowski Józef, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
15. Pałka Stanisław, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
16. Skoczek Franciszek, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
17. Lubowiecki Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
18. Smółka Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
19. Szczepański Franciszek, nauczyciel szkoły ludowej;
20. Timler Adam, nauczyciel szkoły wydziałowej;
21. Wiśnicka Antonina, nauczycielka szkoły ludowej;
22. Zawisza Franciszek, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
23. Załłokal Jadwiga, nauczycielka szkoły wydziałowej.

IV. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Brzeżanach.

Dyrektor: Czajkowski Tadeusz, radca cesarski, kierownik seminarjum nauczycielskiego żeńskiego.

Zastępcy dyrektora :

1. Reichert Piotr, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
2. Olberek Antoni, profesor gimnazjum.

Członkowie komisji :

1. Budkowska Eugenia, nauczycielka szkoły ludowej;
2. Dobrowolski Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
3. Gałaczyński Ludwik, nauczyciel szkoły ludowej;
4. Gałaczyńska Olga, nauczycielka szkoły ludowej;
5. Jaworski Leon, profesor seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
6. Köhlerowa Marya, nauczycielka szkoły ludowej;
7. Łopuszański Bernard, nauczyciel szkoły ludowej;
8. Miłułowicz Antonina, pomocnicza nauczycielka muzyki w seminarjum nauczycielskim żeńskim;
9. Olszewski Edward, zastępca nauczyciela w seminarjum nauczycielskim żeńskim;

10. Rogowska Walerya, nauczycielka szkoły ludowej;
11. Paulowa Wanda, nauczycielka szkoły wydziałowej;
12. Sarnicki Karol, nauczyciel szkoły ludowej;
13. Skibińska Wiktorya, nauczycielka szkoły ludowej;
14. dr. Tereszkiewiczówna Leontyna, zastępczyni nauczycielki w seminarium nauczycielskiem żeńskim;
15. Zubrzycki Włodzimierz, zastępca nauczyciela gimnazjalnego.

V. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Buczaczu.

Dyrektor: Dr. Jahner Alfred, krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Zych Franciszek, c. k. dyrektor gimnazjum;
2. Zaklika Zenon, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Keffermüller Józef, dyrektor szkoły wydziałowej
2. Mazur Józef, profesor gimnazjum;
3. Niebieszczański Piotr, profesor gimnazjum;
4. Wynar Bazyli, profesor gimnazjum;
5. Rose Henryk, profesor gimnazjum;
6. Siewiński Antoni, nauczyciel szkoły ludowej;
7. Czyżewski Antoni, nauczyciel szkoły ludowej;
8. Fryda Stanisław, nauczyciel szkoły przemysłu budowlanego;
9. Jaksmanicki Antoni, nauczyciel szkoły wydziałowej;
10. Wawszczak Stanisław, nauczyciel szkoły wydziałowej;
11. Dubówna Olga, nauczycielka szkoły ludowej;
12. Hankiewicz Zenon, nauczyciel szkoły ludowej;
13. Dr. Janikiewicz Stanisław, starszy lekarz powiatowy;
14. Gaweł Bronisław, profesor gimnazjum;
15. Papeé Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
15. Mołczanowski Kasper, nauczyciel szkoły wydziałowej.

VI. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Kołomyi.

Dyrektor: Wolski Zygmunt, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Zastępcy dyrektora:

1. Staszkievicz Mikołaj, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
2. Schindler Marcei, dyrektor szkoły wydziałowej;
3. Gąsiorowski Henryk, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Tryszczyła Jan, dyrektor szkoły wydziałowej;
2. Głazewska Michalina, dyrektorką szkoły wydziałowej;

3. Majeranowski Waleryan, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
4. Homik Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
5. Łoziński Mieczysław, nauczyciel szkoły wydziałowej;
6. Witwicki Bazyli, nauczyciel szkoły ludowej;
7. Onysymow Wincenty, nauczyciel szkoły wydziałowej;
8. Rubrich Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
9. Porodko Bazyli, nauczyciel szkoły ludowej;
10. Liebhardt Hermina, nauczycielka szkoły wydziałowej;
11. Krasucka Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
12. Łuczyńska Antonina, nauczycielka szkoły wydziałowej;
13. Mitkiewiczowa Anna, nauczycielka szkoły ludowej.

VII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Jaśle.

Dyrektor: Siwak Michał, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Stopiński Andrzej, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
2. Kaniowski Stanisław, dyrektor szkoły wydziałowej.

Członkowie komisji:

1. Bahr Stefania, nauczycielka szkoły ludowej;
2. Gontek Leon, nauczyciel szkoły ludowej;
3. Hahn Józef, nauczyciel szkoły ludowej;
4. Janieka Aniela, nauczycielka szkoły ludowej;
5. Krzemień Stanisława, nauczycielka szkoły ludowej;
6. Kucik Franciszek, nauczyciel szkoły ludowej;
7. Malicki Antoni, dyrektor szkoły wydziałowej;
8. Nowak Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
9. Pasterczyk Marcin, nauczyciel szkoły ludowej;
10. Świstak Franciszek, nauczyciel szkoły ludowej;
11. Dr. Szczepański Włodzimierz, lekarz powiatowy;
12. Szydłowski Michał, profesor gimnazjum;
13. Śmietana Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
14. Juszcakiewicz Kazimiera, nauczycielka szkoły ludowej.

VIII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Krakowie.

Dyrektor: Dobrzański Julian, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Zastępcy dyrektora:

1. Udziela Seweryn, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
2. Łopuszański Tadeusz, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
3. Lorenz Józef, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
4. Zontek Adolf, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Barańska Józefa, dyrektorka szkoły wydziałowej;
2. Baranowska Julia, nauczycielka muzyki w seminarjum nauczycielskiem żeńskim;
3. Baudówna Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
4. Błotnicka Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
5. Bojarska Ludwika, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
6. Dr. Bujwid Odon, profesor uniwersytetu;
7. Dreziński Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
8. Drozdowski Karol, dyrektor szkoły wydziałowej;
9. Dworzak Józef, nauczyciel szkoły wydziałowej;
10. Eliasz Wanda, dyrektorka szkoły wydziałowej;
11. Friedberg Ernestyna, dyrektorka szkoły wydziałowej;
12. Gajewski Karol, dyrektor szkoły wydziałowej;
13. Grzebieniowski Jan, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
14. Guratowski Ignacy, nauczyciel szkoły ludowej;
15. Horaczek Ludmilla, dyrektorka szkoły wydziałowej;
16. Janusz Józefina, nauczycielka szkoły wydziałowej;
17. Krókowski Julian, dyrektor szkoły wydziałowej;
18. Krzanowski Waleryan, nauczyciel szkoły ludowej;
19. Lilienthal Adolf, nauczyciel szkoły wydziałowej;
20. Rechowicz Zofia, nauczycielka seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
21. Maciołowski Julian, dyrektor szkoły wydziałowej;
22. Mayówna Jadwiga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
23. Mikstein Antoni, dyrektor szkoły wydziałowej;
24. Mildner Mieczysław, nauczyciel szkoły ludowej;
25. Mistrz Józef, nauczyciel szkoły ludowej;
26. Owczarkiewicz Leontyna, dyrektorka szkoły wydziałowej;
27. Parczyński Józef, dyrektor szkoły wydziałowej;
28. Peszkowski Ludwik, nauczyciel szkoły ludowej;
29. Pększye Franciszek, nauczyciel szkoły wydziałowej;
30. Pogonowska Joanna, dyrektorka szkoły wydziałowej;
31. Dr. Poźniak Stanisław, docent seminarjum nauczycielskiego męskiego;
32. Rudnicki Maryan, nauczyciel szkoły ludowej;
33. Rzeszowski Leon, nauczyciel szkoły wydziałowej;
34. Schmidt Emma, nauczycielka szkoły wydziałowej;
35. Dr. Sikorska Helena, docentka seminarjum nauczycielskiego żeńskiego;
36. Spitzer Salomon, dyrektor szkoły wydziałowej;
37. Szałwińska Paulina, nauczycielka szkoły wydziałowej;
38. Swoboda Józefina, nauczycielka szkoły ludowej;
39. Szarek Stanisław, nauczyciel szkoły ludowej;
40. Szule Ignacy, nauczyciel szkoły ludowej;
41. Ślusarczyk Antoni, nauczyciel szkoły ludowej;
42. Świba Kazimierz, dyrektor szkoły wydziałowej;

43. Dr. Tokarski Maryan, nauczyciel gimnastyki;
44. Trnka Teodor, nauczyciel szkoły wydziałowej;
45. Tułasiewicz Florentyna, nauczycielka szkoły wydziałowej;
46. Rozwadowski Henryk, nauczyciel seminarium nauczycielskiego męskiego;
47. Wacięga Henryk, dyrektor szkoły wydziałowej;
48. Wereszczyński Romuald, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
49. Woźny Tadeusz, dyrektor szkoły ludowej;
50. Zajączkowski Wacław, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
51. Ziemba Stanisław, nauczyciel szkoły wydziałowej.

IX. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Krośnic.

Dyrektor: Siwak Michał, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. ks. Mazanek Walenty, kierownik seminarium nauczycielskiego;
2. Brzostowicz Kasper, dyrektor szkoły realnej;
3. Gonet Szymon, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Antosiewicz Kazimierz, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
2. Belzowski Stanisław, profesor szkoły realnej;
3. Bilut Aleksander, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
4. Dąbrowski Franciszek, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
5. Jabłoński Piotr, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
6. Kalinowski Piotr, profesor szkoły realnej;
7. Kos Andrzej, zast. naucz. seminarium nauczycielskiego męskiego;
8. Moroniewicz Stanisław, profesor szkoły realnej;
9. Neumann Józef, dyrektor szkoły rolniczej;
10. Rysiewicz Franciszek, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
11. Dr. Ślężka Antoni, starszy lekarz powiatowy;
12. Szafranski Andrzej, nauczyciel szkoły wydziałowej;
13. Wanat Jan, dyrektor szkoły wydziałowej;
14. Dr. Mirwiński Jan, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
15. Zakulski Ludwik, profesor szkoły realnej.

X. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych we Lwowie.

Dyrektor: Bruchnalski Kazimierz, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Dr. Ciesielski Teofil, profesor uniwersytetu;
2. Dr. Kociuba Michał, c. k. krajowy inspektor szkół;
3. Dr. Reiter Maryan, radca szkolny i dyrektor seminarium nauczycielskiego męskiego;

4. Nowosielski Michał, radca szkolny i c. k. inspektor szkolny okręgowy;
5. Paczosa Franciszek, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
6. Kamiński Jan, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
7. Radwański Kazimierz, emer. c. k. inspektor szkolny okręgowy;
8. Tysowski Bazyli, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
9. Kwiatkowski Romuald, dyrektor szkoły wydziałowej;
10. Longchamps Wincenta, dyrektorka szkoły wydziałowej;
11. Szatkowska Wanda, dyrektorka wydziałowej;
12. Aleksandrowiczówna Aniela, dyrektorka szkoły wydziałowej.

Członkowie komisji:

1. Bąkowska-Czerszyk Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
2. Baczyńska Olga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
3. Barewicz Otylia, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
4. Bartoniówna Eugenia, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
5. Bayger Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
6. Chomicki Karol, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Chrupowicz Michał, emer. nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Czernik Włodzimierz, nauczyciel szkoły wydziałowej;
9. Denysiuk Mikołaj, nauczyciel szkoły ludowej;
10. Dębicka Antonina, nauczycielka szkoły ludowej;
11. Frydel Marcin, nauczyciel szkoły ludowej;
12. Gąsiorowska Kazimiera, pomocnicza nauczycielka muzyki seminarium nauczycielskiego żeńskiego;
13. Georgerowa Olga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
14. Germanówna Marya, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
15. Gostyńska Władysława, nauczycielka rysunków w seminarium naucz. żeńskim;
16. Hajdukiewicz Aleksy, nauczyciel szkoły ludowej;
17. Hryniewicz Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
18. Janicka Julia, nauczycielka szkoły wydziałowej;
19. Dr. Kaczorowski Bronisław, lekarz miejski;
20. Kalinowska Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
21. Kawówna Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
22. Kikinis Rachela, kierująca nauczycielka szkoły ludowej;
23. Klimko Jan, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
24. Koniuszewska Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;
25. Krupińska Ludwika, nauczycielka szkoły wydziałowej;
26. Krupiński Józef, nauczyciel szkoły wydziałowej;
27. Kubrakiewicz Stanisław, nauczyciel szkoły ludowej;
28. Kulińska Józefa, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
29. Leeg Leonard, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
30. Linde Helena, nauczycielka szkoły ludowej;
31. Lityńska Barbara, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
32. Loebłowa Joanna, nauczycielka muzyki w seminarium naucz. żeńskim;

33. Lubiński Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
34. Łotocki Kazimierz, zastępca nauczyciela szkoły ćwiczeń;
35. Łuczkiwicz Helena, nauczycielka szkoły ludowej;
36. Marossanyi Marya, nauczycielka szkoły ludowej;
37. Mayer Stefania, nauczycielka szkoły wydziałowej;
38. Mieczynski Kazimierz, dyrektor akademii rolniczej w Dublanach;
39. Mięśowicz Władysław, dyrektor szkoły wydziałowej;
40. Miłski Jan, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
41. Mochnacka Marya, kierująca nauczycielka szkoły ludowej;
42. Moroz Mikołaj, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
43. Nowicki Wilhelm, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
44. Paklerska Krystyna, dyrektorka szkoły wydziałowej;
45. Pańkowska Józefa, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
46. Pawlik Stefan, profesor akademii rolniczej w Dublanach;
47. Piórkiewicz Józef, dyrektor szkoły wydziałowej;
48. Podolka Augusta, nauczycielka szkoły wydziałowej;
49. Rudnicka Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
50. Seńkowska Eugenia, nauczycielka szkoły ludowej;
51. Dr. Serbeński Waleryan, docent seminaryum naucz. żeńskiego;
52. Sidor Michał, nauczyciel szkoły ludowej;
53. Sikorski Waleryan, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
54. Sławiczek Henryk, nauczyciel muzyki w seminaryum naucz. męskim;
55. Stanisławski Karol, dyrektor szkoły wydziałowej;
56. Strzelecka Marya, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
57. Szczurkiewicz Ferdynand, dyrektor szkoły wydziałowej;
58. Tyniecki Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
59. Walica Jan, nauczyciel szkoły wydziałowej;
60. Węclewska Felicya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
61. Dr. Wyhowski Władysław, docent seminaryum naucz. męskiego;
62. Zdobnicka Antonina, nauczycielka szkoły ludowej;

XI. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Przemyślu.

Dyrektor : Bruchnalski Kazimierz, e. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora :

1. Zaremba Emil, dyrektor seminaryum naucz. żeńskiego;
2. Aliśkiewicz Andrzej, dyrektor ginnazyum;
3. Chmurowicz Bronisław, e. k. inspektor szkolny okręgowy;
4. Skowronski Jan, e. k. inspektor szkolny okręgowy;
5. Ks. Kopko Maksym, profesor seminaryum naucz. żeńskiego;
6. Ks. Tomaka Wojciech, profesor seminaryum nauczycielskiego żeńskiego;
7. Hostynek Bogumił, dyrektor szkoły wydziałowej.

Członkowie komisji:

1. Dr. Hrabyk Piotr, profesor seminaryum naucz. żeńskiego;
2. Matwijas Sofron, profesor seminaryum naucz. żeńskiego;
3. Woźniakowski Rafał, profesor seminaryum naucz. żeńskiego;
4. Ciepanowska Olga, nauczycielka główna seminaryum naucz. żeńskiego;
5. Linhardt Stanisława, nauczycielka główna seminaryum naucz. żeńskiego;
6. Dietz Ludwik, nauczyciel muzyki w seminaryum naucz. żeńskim;
7. Kulczycka Helena, nauczycielka rysunków w seminaryum naucz. żeńskim;
8. Tęczarówna Teofila, nauczycielka robót w seminaryum naucz. żeńskim;
9. Zajączkowska Wanda, nauczycielka gimnastyki w seminaryum nauczycielskim żeńskim;
10. Fischer Anna, zastępczyni nauczycielki seminaryum naucz. żeńskiego;
11. Dr. Polaczek Marya, zast. nauczycielki seminaryum naucz. żeńskiego;
12. Hanulówna Tekla, nauczycielka seminaryum naucz. żeńskiego;
13. Drozdowa Jadwiga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
14. Drysiowa Jadwiga, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
15. Koziółówna Kazimiera, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
16. Sykała Honorata, nauczycielka szkoły ćwiczeń;
17. Zarytkiewicz Józefina, zastępczyni nauczycielki szkoły ćwiczeń seminaryum nauczycielskiego;
18. Melchert Ludwika, zastępczyni nauczycielki seminaryum naucz. żeńskiego;
19. Czernecki Jan, dyrektor szkoły wydziałowej;
20. Chrzanowski Wiktor, dyrektor szkoły wydziałowej;
21. Jakubowski Karol, nauczyciel szkoły ludowej;
22. Piótrowski Jerzy, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
23. Kuczyńska Marya, nauczycielka szkoły ludowej;
24. Jankowski Stanisław, nauczyciel szkoły ludowej;
25. Ungehauer Józef, nauczyciel szkoły ludowej;
26. Włodarczyk Karol, nauczyciel szkoły ludowej;
27. Złotnicki Eugeniusz, nauczyciel szkoły ludowej;
28. Kosińska Kunegunda, nauczycielka szkoły ludowej;
29. Eckert Tekla, nauczycielka szkoły ludowej;
30. Fedyk Jan, nauczyciel szkoły ludowej.

XII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Rzeszowie.

Dyrektor: Siwak Michał, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Krawczyk Jan, dyrektor c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego;
2. Ciembroniewicz Józef, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
3. dr. Tyralik Stanisław, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Bielecki Konstanty, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
2. Wilhelm Leopold, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;

3. Skoczek Bronisław, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
4. dr. Ruczka Adam, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
5. Owiński Jan, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
6. Mazurkiewicz Kazimierz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Mokrzycki Karol, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Czyż Eliasz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
9. Kowal Stanisław, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
10. Szablowski Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
11. Urbanyi Zygmunt, nauczyciel muzyki w seminaryum naucz. męskim;
12. Ogarek Karol, zastępca nauczyciela seminaryum nauczycielskiego męskiego;
13. dr. Fiałkowski Wojciech, docent seminaryum nauczycielskiego męskiego;
14. Krawecki Jan, dyrektor szkoły wydziałowej;
15. Ludwińska Zofia, dyrektorka szkoły wydziałowej;
16. Marynowska Marya, nauczycielka szkoły ludowej;
17. Dolińska Helena, dyrektorka szkoły wydziałowej.

XIII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Samborze.

Dyrektor: Matijów Jan, radea Dworu, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Zimmerman Kazimierz, dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
2. Skowronski Józef, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
3. Suski Ignacy, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego.

Członkowie komisji:

1. Balicki Ferdynand, nauczyciel szkoły ludowej;
2. dr. Chrzszczewski Wojciech, docent w seminaryum nauczycielskiem męskim;
3. Czajkowski Stanisław, nauczyciel szkoły ludowej;
4. Głogowski Stanisław, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
5. dr. Gerynowicz Włodzimierz, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
6. Kmiec Władysław, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Lewicki Apolinary, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Łukasiewicz Leonard, dyrektor szkoły wydziałowej;
9. Łychicki Nazaryusz, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
10. Mekler Eleonora, dyrektorka szkoły wydziałowej;
11. Mohr Antoni, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
12. Müller Wanda, nauczycielka szkoły wydziałowej;
13. Ścieżyński Władysław, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
14. Sekura Ignacy, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
15. Skotnicki Wincenty, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
16. Streit Karol, nauczyciel muzyki w seminaryum nauczycielskiem męskim;

17. Süß Franciszek, nauczyciel szkoły ludowej;
18. Szabo Kornel, nauczyciel szkoły wydziałowej;
19. Schanser Marya, kierowniczką szkoły ludowej;
20. Wierzbiański Cyprian, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
21. Wolański Włodzimierz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
22. Ziegler Józef, nauczyciel szkoły ludowej;
23. Żerebecki Aleksander, nauczyciel szkoły ćwiczeń.

XIV. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Sokalu.

Dyrektor: dr. Kocowski Włodzimierz, dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego.

Zastępcy dyrektora:

1. Pokorny Adolf, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
2. Witoszyński Sylwester, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego.

Członkowie komisji:

1. Banach Paweł, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
2. Bednarski Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
3. Chrusliński Marian, dyrektor szkoły wydziałowej;
4. Decker Józef, e. k. inspektor szkolny okręgowy;
5. Elijów Bazyli, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
6. Gołębiowski Kazimierz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Hałas Tomasz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Herman Grzegorz, zastępca nauczyciela szkoły ćwiczeń;
9. dr. Jarocki Piotr, docent seminaryum nauczycielskiego męskiego;
10. Kaiser Franciszek, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
11. Kurzemski Michał, zastępca nauczyciela seminaryum naucz. męskiego;
12. Markowski Tomasz, profesor sem. naucz. męskiego;
13. Markowski Włodzimierz, profesor semin. naucz. męskiego;
14. Mucha Teofil, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
15. Pohler Karol, nauczyciel szkoły wydziałowej;
16. Satarski Mikołaj, nauczyciel szkoły wydziałowej;
17. Sojka Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
18. Stefaniów Mikołaj, e. k. inspektor szkolny okręgowy;
19. Turecki Włodzimierz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
20. Waltoś Stanisław, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;

XV. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Stanisławowie.

Dyrektor: dr. Nittmann Karol, dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego.

Zastępcy dyrektora:

1. Rotter Antoni, radca szkolny i profesor seminaryum naucz. męskiego;
2. Kostecki Stanisław, e. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Adamus Antoni, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
2. Androchowicz Ambrozy, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
3. Dewosser Michał, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
4. Diener Marya, dyrektorka szkoły wydziałowej;
5. Forowicz Joanna, nauczycielka szkoły ludowej;
6. Hanusz Stefan, dyrektor szkoły wydziałowej;
7. Helfer Jan, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Horbowy Adolf, pomocniczy nauczyciel gimnastyki w seminarium nauczycielskiem męskim;
9. Igielski Władysław, profesor seminarium nauczycielskiego;
10. Krochmaluk Andrzej, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
11. dr. Kubisztal Stanisław, docent seminarium nauczycielskiego męskiego;
12. Łuczyński Edmund, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
13. Nadachowska Alojzja, dyrektorka szkoły wydziałowej;
14. ks. Nawrocki Bazyli, c. k. inspektor szkolny okręgowy;
15. dr. Opolski Jan, lekarz miejski;
16. Orzechowski Adam, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
17. ks. Rakowski Józef, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
18. Saloni Aleksander, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
19. Stefanów Maryan, nauczyciel szkoły ludowej;
20. Uruski Antoni, nauczyciel muzyki seminarium nauczycielskiego męskiego;
21. Wolański Bazyli, nauczyciel szkoły ludowej;
22. Zarzycki Grzegorz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
23. Żabski Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń.

XVI. Komisja egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Tarnopolu.

Dyrektor: Michałowski Emil, rada Rządu i dyrektor seminarium nauczycielskiego męskiego.

Zastępca dyrektora:

Trojnar Józef, dyrektor szkoły realnej.

Członkowie komisji:

1. Bilger Adolf, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
2. Bodnar Jan, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
3. Chirowski Bazyli, profesor seminarium nauczycielskiego męskiego;
4. Dyhdalewicz Jan, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
5. Heilman Władysław, dyrektor szkoły wydziałowej;
6. Jaworezykowski Franciszek, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Klimesz Adam, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Koestlich Roman, profesor gimnazjum;
9. Kotowicz Włodzimierz, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
10. dr. Kowenicki Waleryan, docent seminarium nauczycielskiego męskiego;
11. Litwin Marya, nauczycielka szkoły wydziałowej;

12. Maryniak Jan, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
13. Orosz Władysław, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
14. dr. Promiński Jan, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
15. Ruth Jan, nauczyciel muzyki w seminaryum nauczycielskiem męskim;
16. Śliwiński Ferdynand, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
17. Srokowski Stanisław, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
18. Studzińska Aleksandra, dyrektorka szkoły wydziałowej;
19. Szwajkowski Józef, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
20. Wiakowski Kazimierz, profesor gimnazjalny;
21. Wszelaczyńska Wanda, nauczycielka szkoły wydziałowej;
22. Sytnik Teodor, kierujący nauczyciel szkoły ludowej;
23. dr. Orliński Chiel, profesor gimnazjum.

XVII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Tarnowie.

Dyrektor: Parasiewicz Hipolit, radca Rządu i dyrektor seminaryum nauczycielskiego męskiego.

Zastępcy dyrektora:

1. Trochanowski Karol, radca Rządu i dyrektor szkoły realnej;
2. Szumski Jan, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Bobrowski Józef, prowizoryczny nauczyciel główny;
2. Brzycki Franciszek, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
3. dr. Dziama Leszek, prowizoryczny nauczyciel główny;
4. dr. Dzikowski Zygmunt, docent seminaryum nauczycielskiego męskiego;
5. Kurowski Antoni, nauczyciel krajowej szkoły ogrodniczej;
6. Lalicki Leon, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
7. Patocki Stefan, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
8. Piskor Michał, zastępca nauczyciela seminaryum nauczycielskiego męskiego;
9. Stohl Karol, nauczyciel muzyki w seminaryum nauczycielskiem męskim;
10. Szypuła Teodor, nauczyciel kierujący szkoły ludowej;
11. Wertz Jan, nauczyciel szkoły ludowej;
12. Włodyga Franciszek, nauczyciel szkoły ćwiczeń.

XVIII. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Zaleszczykach.

Dyrektor: Dr. Jahner Alfred, c. k. krajowy inspektor szkół.

Zastępcy dyrektora:

1. Dr. Makowej Józef, dyrektor seminaryum naucz. męskiego;
2. Starzyński Erazm, profesor seminaryum naucz. męskiego;
3. Juzwa Stanisław, c. k. inspektor szkolny okręgowy.

Członkowie komisji:

1. Bieniowski Stanisław, nauczyciel kierujący szkoły ludowej;
2. Dub Helena, nauczycielka szkoły ludowej;
3. Gürtler Władysław, nauczyciel szkoły ćwiczeń;
4. Kocowski Klemens, zast. nauczyciela w seminaryum naucz. męskim;
5. Konior Franciszek, nauczyciel muzyki w seminaryum naucz. męskim;
6. Labitzka Janina, nauczycielka kierująca szkoły ludowej;
7. Marczyński Józef, profesor seminaryum nauczycielskiego męskiego;
8. Juchnowicz Stanisław, profesor seminaryum naucz. męskiego;
9. Sekowska Lucyana, nauczycielka szkoły ludowej;
10. Sitnicki Mikołaj, profesor w seminaryum naucz. męskim;
11. Dr. Sołowski Jan, docent w seminaryum naucz. męskim;
12. Wehr Władysław, zastępcą nauczyciela w seminaryum naucz. męskim;
13. Zajac Michał, inspektor ogrodnictwa;
14. Skopowski Adolf, nauczyciel szkoły ludowej;
15. Ks. Domański Józef, profesor w seminaryum naucz. męskim;
16. Ks. Bazylewicz Anatol, zastępcą nauczyciela w seminaryum naucz. męskim.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół wydziałowych rozpoczną się przed c. k. Komisją egzaminacyjną we Lwowie dnia 15. listopada; termin wnoszenia podań do końca października b. r.

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpocznie się przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Krośnie dnia 3. listopada; termin wnoszenia podań do końca października b. r.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

~~~~~  
**Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.**  
~~~~~

Wydany dnia 10. listopada 1915.

L. 23.114/IV. Kr.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekeyi wszystkich państwowych szkół średnich w kraju w sprawie przestrzegania oszczędności w wydatkach uczniów na potrzeby szkolne i w sprawie programu nauki.

C. k. Rada szkolna krajowa mając na uwadze obecne stosunki drożyzniane, utrudniające w wysokim stopniu ludziom nawet zasobniejszemu zaspokojenie potrzeb życia codziennego i pragnąc ulżyć rodzicom posyłającym synów do szkoły średniej w wydatkach na potrzeby szkolne, zaleca Dyrekeyom i Gronom nauczycielskim tych zakładów wśród obecnych stosunków wielką oględność w zniewalaniu uczniów do nabywania przepisanych podręczników naukowych i innych środków pomocniczych.

W szczególności należy unikać wprowadzania zmian podręczników bez nieodzownej potrzeby a wobec uczniów mniej zamożnych kierować się w razie zauważonego braku podręcznika wyrozumiałością, zwłaszcza gdyby nie chodziło o podręczniki potrzebne do nauki języków. Co do tych ostatnich byłoby wskazane, tak dla zapobieżenia zbyt pospiesznemu a zarazem pobieżnemu przerabianiu czytanek jak i dla uniknięcia zwiększenia w obecnych czasach wydatków na podręczniki szkolne w ciągu jednego roku, pozostawienie w połączonych klasach niższych na oba pół-

roczna tylko jednej czytanki, uzupełniając odpowiednio naukę pod względem gramatycznym. W klasach wyższych natomiast, w zakresie języków żyjących, należałoby unikać z tych samych powodów uprawiania zbyt obfitej lektury szkolnej.

Ponieważ w miastach, w których nauka w szkołach średnich odbywa się w bieżącym roku szkolnym w klasach normalnych trafiają się uczniowie, którzy w zeszłym roku wydarzeniami wojennymi zniewoleni do przzerwania studyów nie potrafili przygotować się do egzaminu wstępnego do odpowiedniej klasy wyższej z początkiem roku szkolnego 1915/16 i pragnęliby ten egzamin złożyć na drugie półrocze tego roku, przeto upoważnia się Dyrekcye, aby uczniów takich przypuszczaly wyjątkowo w bieżącym półroczu do przysłuchiwania się nauce szkolnej w odpowiedniej klasie, o ile na to frekwencya i inne okoliczności pozwolą i jak długo uczniowie ci zasługuwać będą na to dobrodziejstwo ścisłą karnością, regularnem uczęszczaniem do szkoły i rzetelnym udziałem w nauce. Jeżeli tacy uczniowie złożą z początkiem drugiego półrocza z pomyślnym skutkiem egzamin wstępny i będą zaliczeni w poczet uczniów publicznych, przysługuje im w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 25. stycznia 1910 L. 52.250 z r. 1909 (Halma-Schilling str. 156 i 157) prawo uwolnienia od opłaty szkolnej o ile w ostatnim świadectwie szkolnem posiadali cenzury do uwolnienia potrzebne. Celem uzyskania tego uwolnienia powinni uczniowie ci wnieść we właściwym czasie podanie poparte świadectwem ubóstwa bez względu na to, czy w roku szkolnym 1913/14 byli lub nie byli uwolnieni od opłaty szkolnej.

Nawiązując do uwag wypowiedzianych w tutejszym okólniku z dnia 31. sierpnia 1915 L. 18.571/IV., zwraca się uwagę Gron nauczycielskich, że zarówno skuteczność nauki samej jak i konieczny wzgląd na zdrowy rozwój fizyczny młodzieży zniewalają do wielkiej baczności, by zwłaszcza w tym roku szkolnym w zakładach o klasach połączonych zapobiedz zbyt niemu obarczeniu młodzieży, któreby niechybnie nastąpić musiało, gdyby z góry nie pogodzone się z myślą, że nauka wszystkich przedmiotów musi uronić wiele ze swej szczegółowości, nie tracąc jednak nic ze swej gruntowności.

Z tego założenia wychodząc, jest obowiązkiem każdego nauczyciela ograniczyć się w nauczaniu tylko do wiadomości najniezbędniejszych, najbardziej zasadniczych, bez których brakowałoby istotnie podstawy do nauki w roku następnym. W tej myśli wypadnie poddać rozważnej ocenie treść każdego rozdziału, każdej stronicy podręcznika, celem skreślenia

wszystkiego, co w innych latach jako piękne i pożyteczne do urozmaicenia nauki i wypełniania jej ram skutecznie się przyczyniało, co jednak wśród z gruntu odmiennych stosunków obecnych warunkom powyżej wymienionym ściśle nie odpowiada. Zadanie takiej rewizyi będzie rzeczą nie łatwą, wymagającą wielkiej obiektywności ze strony fachowego nauczyciela rozmiłowanego w swym przedmiocie, któremu każdy szczegół jest cenny i miły, jak i doświadczenia w nauczaniu, którem nie mogą rozporządzać w stopniu pożądanym nauczyciele młodzi, choćby bardzo wysoko wykształceni, którzy więc w pracy tej mogą i powinni korzystać z rady i pomocy starszych kolegów, zwłaszcza takich, którzy praktyce szkolnej i metodyce nauczania szczerą poświęcali uwagę. Wiele dobrego zdziałać tu mogą konferencye fachowe.

Obok uproszczenia materiału nauki niemniej na szczególną uwagę zasługuje ekonomia czasu w szkole, dążąca do jak najlepszego wyzyskania każdej lekcyi tak dla nauczania jak i dla oceny postępu. W tym celu, jeżeli kiedy, to w tych czasach, w klasach połączonych tem bardziej jest konieczne, by nauczyciele nie wyłączając starszych, zechecieli przygotować z góry zadanie każdej lekcyi i jej tok tak pod względem rzeczowym jak i metodycznym.

Wobec tego, że termin zakończenia I. półroczu 1915/16 wymaga we wszystkich zakładach o klasach połączonych ujednostajnienia, ponieważ wśród obecnej niestałości rozszedlenia ludności kraju nierzadkie prawdopodobnie będą przypadki uzasadnionej potrzeby przenoszenia się uczniów z jednego zakładu do drugiego, przeto odpowiednio do postanowionego reskryptem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 25. sierpnia 1915 L. 25.192/K. U. M. przedłużenia roku szkolnego o miesiąc, zarządza c. k. Rada szkolna krajowa niniejszem przełożenie terminu zakończenia I. półroczu w tych zakładach z 30. stycznia na 15. lutego, nie czyniąc żadnej różnicy także i dla zakładów, w których rok szkolny wprawdzie wcześniej niż zwyczajnie rozpoczęto, ale naukę podjęto nie zaraz we wszystkich klasach lub przedmiotach i nie w pełnej liczbie godzin. Zauważa się przytem, że tak samo jak koniecznem będzie w interesie racjonalnego wyczerpania przepisanego materiału naukowego przełożenie pewnych ściśle określonych i z góry przewidzianych części nauki w poszczególnych przedmiotach na następne lata, tak też będzie w wielu razach rzeczą wskazaną i pożyteczną przesunięcie pewnej części materiału naukowego poza termin I. półroczu 1915/16 o ile przedmiot nauki objęty jest także planem tej klasy, która przypada na drugie półrocze

szkolne. Równie możliwe będzie na odwrót w tych zakładach, które wczesniej bieżący rok szkolny rozpoczęły, przesunięcie części materiału naukowego, przypadającego na klasę, której ma być poświęcone II. półrocze, na czas przed zakończeniem I. półrocza, jeżeli tego samego przedmiotu uczono także w tem półroczu.

Wreszcie nasuwa się uwaga ze względu na wyznaczenie w klasach połączonych odpowiedniej pory dla nauki botaniki, która wtedy prawdziwie jest pożyteczną, jeżeli jest popartą ciągłemi spostrzeżeniami i doświadczeniami przy pomocy żywych okazów roślinnych. W tym względzie w klasach połączonych I./II. zwyczajny porządek nauki, przeznaczający naukę botaniki na wiosenne i letnie miesiące, może bez przeszkody być zastosowany w klasach II./III., o ile już nauki botaniki na pierwsze miesiące bieżącego roku szkolnego nie przełożono; obecnie pozostaje tylko zalecić jak najusilniej nauczycielowi, aby w letnim półroczu postarał się o sposobność uzupełnienia nauki w sposób praktyczny w ogrodzie, na łące, w polu lub w lesie podczas wycieczek szkolnych.

Natomiast poleca się, aby w klasach połączonych V./VI. w gimnazjach po nauce mineralogii, rozłożonej na trzy pierwsze miesiące roku szkolnego, poświęcono pięć następnych miesięcy nauce zoologii a wreszcie trzy ostatnie miesiące roku szkolnego botanice; w szkołach realnych zaś na naukę botaniki przeznaczono czas do końca października, tudzież czas od połowy kwietnia do końca roku szkolnego a resztę czasu obrócono na naukę zoologii.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Biała, dnia 19. października 1915.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej nadać Stanisławowi Niedzielskiemu, dyrektorowi 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Sanoku, złoty krzyż zasługi z koroną za lojalne zachowanie się w czasie pobytu wroga w Sanoku, oraz za usługi oddane wojskowości w czasie swego urzędowania na stanowisku kierownika zarządu miasta.

Podział rejonów krajowych inspektorów szkół średnich w Galicyi.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 1. września 1914 L. 2246/K. U. M. zarządził następujący podział inspektorskich rejonów w szkołach średnich:

1. Krajowy Inspektor szkół, radca Dworu Emanuel Dworski, państwowe gimnazya w Krakowie, Podgórzu i w Bochni, prywatne w Bąkowicach pod Chyrowem, Chrzanowie, im. Mickiewicza we Lwowie, w Brzesku, prywatne żeńskie SS. Urszulanek w Tarnowie (gimnazjum i liceum).

2. Krajowy Inspektor szkół dr. Franciszek Majchrowicz, państwowe gimnazya we Lwowie, Przemyślu i Żółkwi, prywatne z polskim i ruskim językiem wykładowym w Jaworowie i Rohatynie, polskie i ruskie liceum żeńskie w Przemyślu.

3. Krajowy Inspektor szkół Tadeusz Lewicki, państwowe gimnazya z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, Samborze, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu i Tłumaczu, prywatne w Kutach, Podwołoczyskach, Skafacie, Turce, Zbarażu (polskie), prywatne żeńskie w Kołomyi, Samborze, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, licea żeńskie w Kołomyi i Tarnopolu, oraz polskie i ruskie prywatne gimnazya męskie w Turce.

4. Krajowy Inspektor szkół dr. Jan Kopacz, państwowe gimnazya w Brzeżanach, Buczaczu, Debicy, Kołomyi (ruskie), Łańcucie, Mielcu, Sokalu, Stanisławowie (ruskie), Tarnopolu (ruskie), prywatne gimnazya z polskim językiem wykładowym w Kałuszu, Kopyczyńcach, Podhajcach, Przemyślanach, Przeworsku, ruskie w Busku, Czortkowie, Dolinie, Horodence, Zbarażu (ruskie), oraz żeńskie Bazyliank w Stanisławowie i we Lwowie, wreszcie liceum Franciszki Dittner we Lwowie.

5. Krajowy Inspektor szkół dr. Karol Opuszyński, gimnazya państwowe w Brodach, Brzozowie, Drohobyczu, Kamionce strumiłowej, Rzeszowie, Sanoku, Trembowli, Wadowicach i Złoczowie, prywatne w Białej, Borszczowie, Czortkowie, Horodence (polskie), Husiatynie, Zaleszczykach, Żyweu, prywatne żeńskie w Drohobyczu i Rzeszowie.

6. Krajowy Inspektor szkół Stanisław Rzepiński, gimnazya państwowe w Gorlicach, Gródku Jagiellońskim, Jarosławiu, Jaśle, Myślenicach, Nowym Sączu, Nowym Targu i Tarnowie, prywatne w Kolbuszowej, Leżajsku, Lubaczowie, Nisku, Strzyżowie i Zakopanem, prywatne żeńskie w Jarosławiu, Jaśle, Nowym Sączu i Tarnowie (II.).

7. Radca Rządu Michał Rembacz, wszystkie szkoły realne.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła radcę Magistratu Adama Groelego, prowadzącego referat spraw administracyjnych i ekonomicznych szkół ludowych w Krakowie, w charakterze członka c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Michała Niemczewskiego na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Śniatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Jana Kilarskiego, rzeczywistego nauczyciela gimnazjum w Brodach. pełniącego obowiązki w gimnazjum w Samborze, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

Zmarli:

Józef Gebhardt, dyrektor c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krośnie; Antoni Gettlich, dyrektor 6-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scho-

- lastyki w Krakowie, zmarł 14. sierpnia b. r. w 73. roku życia, a w 43. roku służby;
- Marya Bąkowska, dyrektorka 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. Piramowicza we Lwowie, zmarła dnia 13. kwietnia b. r.
- Franciszek Lindner, stały nauczyciel 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Jaworowie, zmarł dnia 17. sierpnia b. r.;
- Anna Fichmann, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej w Wolance, w okręgu drohobyckim, zmarła dnia 6. września b. r. w 40. roku życia, a w 21. roku służby;
- Marya Durska, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Sienkiewicza we Lwowie, zmarła dnia 30. kwietnia b. r.;
- Maryan Hellstein, stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej im. Czackiego we Lwowie, zmarł dnia 6. kwietnia b. r.;
- Grzegorz Szkolnik, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Laszkach dolnych, w okręgu bobreckim, zmarł dnia 28. sierpnia b. r.;
- Eugenia Słoniowska, tymczasowa nauczycielka 5-klasowej szkoły w Zabłotowie, w okręgu śniatyńskim, zmarła dnia 6. października 1914;
- Ludwika Nowakowa, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły w Kamieniu, w okręgu niskim, zmarła dnia 3. października 1914;
- Józef Gincel, stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej im. Wł. Jagiełły w Krakowie, zmarł dnia 1. września 1915 w 46. roku życia a w 22. roku służby;
- Antoni Zawadzki, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Trójcy, w okręgu śniatyńskim, zmarł dnia 7. września b. r.;
- Michał Marko, tymczasowy nauczyciel 2-klasowej szkoły w Szeszorach, w okręgu kosowskim, zmarł dnia 13. września b. r.
- Salomea Levayówna, nauczycielka kierująca 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Sobieskiego we Lwowie, zmarła 25. sierpnia b. r.;
- Wiktor Wojtasiewicz, tymczasowy nauczyciel 5-klasowej szkoły męskiej w Rozdole, w okręgu żydaczowskim, zmarł we wrześniu b. r.;
- Jan Woltyński, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Baczynie, w okręgu wadowickim, zmarł w listopadzie 1914;
- Stefania Nowak, stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Malechowie, w okręgu żydaczowskim, zmarła dnia 13. lutego 1915;
- Antoni Chruściel, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Pewli wielkiej, w okręgu żywieckim, zmarł w październiku 1914;
- Hilary Garbiński, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Ułyecznie, w okręgu drohobyckim, zmarł dnia 4. maja b. r.;
- Grzegorz Dziubiński, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Kalnikowie, w okręgu mościskim, zmarł dnia 1. grudnia 1914;
- Konstanty Pyndzyn, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Lachowicach zarze-
cznych, w okręgu żydaczowskim, zmarł dnia 27. stycznia 1915 w 50. roku życia;
- Edward Niziński, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Gliniku polskim, w okręgu jasielskim, zmarł dnia 22. lipca b. r.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t.: „А. Алиськевич і Р. Гамчикевич: Німецькі вправи для I. класи шкіл середних. У Львові 1915. Накладом Українського Педагогічного Товариства“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawionego 2 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t.: „А. Алиськевич і Р. Гамчикевич: Німецькі вправи для другої класи шкіл середних. У Львові 1914. Накладом Українського Педагогічного Товариства“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawionego 2 K. 40 h.

Ogłoszenia.

W sprawie polepszenia czynnych poborów nauczycieli państwowych przemysłowych zakładów naukowych, dodatków pensyjnych dla tych nauczycieli, którzy przejdą w stały stan spoczynku przed wejściem w życie projektowanej pragmatyki służbowej, tudzież w sprawie jednorazowych dodatków remuneracyjnych dla suplentów i asystentów powyższych zakładów naukowych wydał J. E. Pan Minister robót publicznych na podstawie Najwyższego upoważnienia z 5. września 1915, rozporządzenia z 20. września 1915 L. 52.460/XXI. b), L. 54.677/XXI. b) i L. 54.676/XXI. b). analogiczne rozporządzeniom J. E. P. Ministra Wyznań i Oświaty z 10. września 1915 L. 2955/K. U. M., L. 2954/K. U. M. i L. 2956/K. U. M.

Wskutek prośby Zarządu głównego polskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie podaje się do wiadomości, że wszelkie wydawnictwa tego Towarzystwa (książki do bibliotek szkolnych i na nagrody pilności, książki do nauki szkolnej, wzory pisma, druki i t. d.) nabywać można w c. k. Wydawnictwie książek szkolnych w Zakładzie narodowym im. Ossolińskich we Lwowie. Towarzystwo pedagogiczne oddało na skład Zakładowi temu swoje wydawnictwa, który uzyskał pozwolenie na rozsyłkę książek szkolnych koleją.

Katalog wydawnictw Towarzystwa pedagogicznego znajduje się w Radach szkolnych okręgowych.

L. 572. W okręgu szkolnym dolińskim jest 10 wolnych posad dla tymczasowych nauczycieli (ek) w szkołach 1- i 2-klasowych.

Reflektanci winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem swej dotychczasowej władzy, abiturycenci seminaryjów nauczycielskich zaś bezpo-

średnio do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie dołączając do prośby świadectwo dojrzałości lub w braku tegoż potwierdzenie odnośnej Komisji egzaminacyjnej złożonego egzaminu dojrzałości.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dolinie, dnia 9. października 1915.

Zwraca się uwagę nauczycieli na dziełko p. t.: Jan Puchałka, „Poradnik w czasie wojny“. Cena 1 K, wydane przez Sekretaryat katolickich Stowarzyszeń robotniczych w Krakowie, ul. św. Tomasza 1. 37. Książeczka obejmuje następujące rozdziały: 1. Świadczenia wojenne, 2. Zasiłki wojskowe, 3. Zaopatrzenie inwalidów i ich rodzin, 4. Zaopatrzenie rodzin po poległych i zaginionych, 5. Ważniejsze ustawy i rozporządzenia władz wydane w czasie wojennym, 6. Budujmy na ruinach, 7. Informacje.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpoczyna się:

Przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Kołomyi 6. grudnia; termin wnoszenia podań do końca listopada.

Przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Stanisławowie 6. grudnia; termin wnoszenia podań do końca listopada.

Podania o przypuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Tarnowie należy wnosić do końca listopada. Termin egzaminu będzie później oznaczony.

Egzamin kwalifikacyjny przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Przemyśle rozpocznie się 25. listopada b. r.

Krajowa konferencja nauczycielska z r. 1914.

Sprawozdanie niniejsze, skreślone przez c. k. krajowego inspektora szkół, radcę Dworu Jana Matijowa, który miał ogólny referat konferencji krajowej, przygotowane do druku we właściwym czasie, nie mogło już się ukazać w „Dzienniku Urzędowym“ z powodu wypadków wojennych. Ogłasza się je obecnie w niezmiennem brzmieniu mimo wpływu czasu, brzemiennego w tyle straszliwych klęsk, któremi i szkolnictwo zostało dotknięte i bolesnej sprzeczności jaka zachodzi między obecnym oplakanyim stanem rzeczy a pięknymi nadziejami, wówczas żywionemi, do których się odnosi końcowy ustęp sprawozdania.

Tegoroczna krajowa konferencja nauczycielska odbyła się ściśle według programu ogłoszonego w „Dzienniku Urzędowym“ Nr. 27 z r. 1913.

Trudności budżetowe, które się wyłoniły w roku ubiegłym, były powodem, że konferencja krajowa mogła się odbyć zamiast w grudniu 1913, dopiero w marcu 1914, tudzież, że czas obrad konferencji musiał być ograniczony do dwóch dni, a stosownie do tego i program jej odpowiednio uszczuplony. Uszczuplenie to zostało w pewnej mierze powetowane przez tę okoliczność, że w r. 1912 odbyły się osobne konferencje rejonowe, uwzględniające specjalnie potrzeby szkół wydziałowych, wskutek czego kwestye dotyczące szkół wydziałowych mogły być usunięte z porządku dziennego konferencji krajowej.

Podobnie jak dwie ostatnie konferencje krajowe, odbyła się i konferencja tegoroczna w formie zgromadzeń rejonowych, według rejonów nadzorczych poszczególnych krajowych inspektorów dla szkół ludowych; co do terminu zaszła ta różnica, że zamiast równocześnie w tych samych dniach, obrady konferencyjne odbywały się w terminach kolejno po sobie następujących, w czasie od 17. do 30. marca, z wyjątkiem konferencji w Krakowie, która z powodu osobistej przeszkody dotyczącego krajowego inspektora szkolnego odbyła się dopiero 13. i 14. maja 1914, a była spowodowana okolicznością, że jeden z odczytów naukowych miał być wygłoszony przez tego samego referenta z kolei na każdym zgromadzeniu, a nadto miała na celu umożliwienie Wiceprezydentowi Rady szkolnej krajowej uczestnictwa w obradach wszystkich zgromadzeń konferencyjnych.

Program ostatniej konferencji krajowej różnił się zasadniczo od programu konferencji poprzednich. Gdy bowiem dawniej obradowano przedewszystkiem nad kwestyami dotyczącymi szczegółowo planów naukowych, instrukcyi, podręczników

szkolnych i Regulaminu, obecnie umieszczono na porządku dziennym kwestye wiążące szkołę naszą z życiem praktycznym i wkraczające w pewnej mierze w dziedzinę ekonomii społecznej, a posiadające nadto doniosłe znaczenie wychowawcze. Układając porządek dzienny tegorocznej konferencji powodowała się Rada szkolna krajowa, tudzież Wydział wykonawczy poprzedniej konferencji, względami dwojakiiego rodzaju: poprzednie krajowe konferencye nauczycielskie dostarczyły już w kwestyach planów naukowych i podręczników szkolnych nader obfitego materiału, którego zużytkowanie jest obecnie w toku; również przez wydanie nowego Regulaminu dla szkół ludowych sprawa wewnętrznego porządku szkolnego została na szereg lat unormowaną; ponowne zatem traktowanie tych kwestyi nie było aktualne. Natomiast pragnęła Rada szkolna krajowa zaznajomić uczestników konferencji z nowym typem szkoły, powstałym na zachodzie i wysłuchać ich zdania co do zastosowania owych nowych metod nauczania w szkole naszej, a nadto liczyła się c. k. Rada szkolna krajowa z aktualnem w naszych czasach hasłem uprzemysłowienia kraju i podniesienia dobrobytu ludności, do czego w swoim zakresie działania winna też przyczynić się szkoła.

Kwestye umieszczone na porządku dziennym wywołały żywe zainteresowanie i liczne a różnorodne uchwały; zestawienie ich i opracowanie będzie zadaniem nowo wybranego Wydziału wykonawczego.

Powzięte uchwały dadzą się w najogólniejszych zarysach ująć w następujące myśli zasadnicze:

Co do „Szkoły pracy“ wyrażono zapatrywanie, że metody używane w naszych szkołach mają wiele punktów stycznych ze sposobem prowadzenia nauki w tym nowym typie szkoły; wyrażono życzenie, aby władze szkolne umożliwiały nauczycielom poznanie ustroju i metody „Szkoły pracy“ przez wysyłanie ich w podróże naukowe i przez urządzanie specjalnych kursów, aby przed zreformowaniem naszych planów naukowych w duchu nowych zasad wprowadzono je najpierw w formie próby w naszych szkołach ćwiczeń, tudzież w kilku wybranych szkołach ludowych.

We wnioskach opartych na referacie o nauce zręczności w najszerszem tego słowa znaczeniu, zaznaczono pożyteczność tego przedmiotu tak z ogólnych względów wychowawczych, jak również ze względu na korzyści praktyczne, jakie młodzież szkolna z tej nauki wynosi. Wskazano na potrzebę łączenia nauki zręczności z nauką innych przedmiotów szkolnych i na wyrabianie u młodzieży szkolnej zdolności do radzenia sobie w różnorodnych potrzebach życia (samopomocności).

Rodzaj nauki zręczności powinien być dostosowany do potrzeb i stosunków miejscowych, a w porozumieniu z krajowemi instytucjami przemysłowemi należałoby się postarać o zapewnienie wyrobom młodzieży szkolnej korzystnego zbytu. Do władz szkolnych zwrócono się z prośbą o wydatniejsze wyposażenie nauki zręczności w jej różnorodnych gałęziach i o tworzenie kursów celem wykształcenia sił nauczycielskich w tym kierunku, względnie o wprowadzenie tej nauki jako przedmiotu obowiązkowego w seminariach nauczycielskich.

Referat o nauce kobiecego gospodarstwa domowego łącznie ze znakomitym wykładem naukowym o odżywianiu się ludności wsi i miasteczek w kraju, zakreślonym na szersze rozmiary, a opartym na odnośnej literaturze naukowej i spra-

wozdaniach nauczycieli z całego kraju, wywołał szereg uchwał, które dadzą się streścić w następujących dezyderatach:

Praktyczna nauka kobiecego gospodarstwa domowego winna być w klasach najwyższych pięcio- i sześćo-klasowych szkół wydziałowych żeńskich traktowana jako przedmiot obowiązkowy, w trzyklasowych szkołach wydziałowych nadobowiązkowo, w szkołach pospolitych zaś na nauce dopełniającej. Władze szkolne zechcą jak najusilniej starać się o urządzenie kuchni szkolnych, a przy stawianiu nowych budynków szkolnych o wyznaczenie osobnej na ten cel ubikacji. Nauka gospodarstwa kobiecego nie powinna ograniczać się tylko do pewnych pór roku, lecz trwać przez cały rok szkolny. Władze szkolne zechcą postarać się o celowe wykształcenie sił nauczycielskich do udzielania tego przedmiotu, zapewnienie tej nauce fachowego nadzoru i przeprowadzić odpowiednią rewizję planów naukowych seminariów nauczycielskich żeńskich i szkół ludowych, tudzież poddać stosownej rewizji materiał podręczników szkolnych.

Z dyskusji nad odczytem o alkoholizmie i zwalczaniu go przez szkołę wyłoniły się następujące uchwały:

Celem gruntowniejszego zaznajomienia z tak zwaną alkohologią należałoby w seminariach nauczycielskich podwyższyć wymiar godzin przeznaczonych na naukę higieny szkolnej, dla nauczycieli zaś powinno się urządzać od czasu do czasu osobne kursy, względnie wykłady z tego przedmiotu. Nauczyciele powinni przy każdej nadarzającej się sposobności, czy to w czasie nauki szkolnej, czy też na tak zwanych zebraniach rodzicielskich, przewidzianych w § 130 Regulaminu, udzielać stosownych pouczeń o szkodliwości używania alkoholu. W planach naukowych i podręcznikach szkolnych należy położyć większy nacisk na sprawę alkoholizmu, a nadto wyposażyć szkoły w odpowiednie środki naukowe. Wreszcie zalecono zakładanie w szkołach tak zwanych „złotych ksiąg wstrzemięźliwości“.

Sprawozdanie Wydziału wykonawczego, wybranego przez poprzednią konferencję nauczycielską (w roku 1907), łącznie ze sprawozdaniem o stanie majątkowym i obrocie krajowego funduszu emerytalnego, które wcześniej przed rozpoczęciem konferencji wysłano wszystkim jej uczestnikom, przyjęto bez dyskusji do wiadomości.

Członkami Wydziału wykonawczego konferencji krajowej na bieżący okres konferencyjny wybrano:

1. Jana Korneckiego, nauczyciela we Lwowie;
2. Wiktora Krzanowskiego, dyrektora szkoły wydziałowej w Przemyśle;
3. Władysława Winogrodzkiego, c. k. okręgowego inspektora szkolnego w Złoczowie;
4. Józefa Kłapę, nauczyciela szkoły wydziałowej w Sokalu;
5. Jana Seredę, c. k. okręgowego inspektora szkolnego w Turce;
6. Marcelego Schindlera, dyrektora szkoły wydziałowej w Kołomyi;
7. Jana Szumskiego, c. k. okręgowego inspektora szkolnego w Tarnowie;
8. Jana Mayera, dyrektora szkoły wydziałowej w Gorlicach;
9. Juliana Buciewicza, kierownika szkoły w Sadach trenbowelskich;
10. Jana Pielasza, kierownika szkoły w Bortnikach;
11. Franciszka Terleckiego, kierownika szkoły w Sierszy;

12. Karola Drozdowskiego, dyrektora szkoły wydziałowej im. św. Mikołaja w Krakowie.

Na zastępców członków Wydziału zostali wybrani:

1. Anna Kowarzówna, nauczycielka w Sanoku;
2. Aniela Aleksandrowiczówna, dyrektorka szkoły wydziałowej im. Kl. Tańskiej we Lwowie;
3. Mikołaj Kowalczyk, nauczyciel w Przemyslanach;
4. Jan Ruszczyński, c. k. okręgowy inspektor szkolny w Bóbree;
5. Helena Dianerówna, dyrektorka szkoły wydziałowej im. królowej Jadwigi w Stanisławowie;
6. Grzegorz Kossak, kierownik szkoły w Jasienicy solnej;
7. Jan Słósarek, kierownik szkoły w Mielcu;
8. Zygmunt Tułceki, nauczyciel szkoły wydziałowej w Rzeszowie;
9. Wanda Jaksmanicka, nauczycielka w Buczaczu;
10. Kazimierz Pękalski, kierownik szkoły w Burkanowie;
11. Wiktor Doleżan, dyrektor seminarjum nauczycielskiego w Kętach;
12. Maciej Jarzyna, dyrektor szkoły ludowej w Niepołomicach.

Oprócz posiedzeń plenarnych odbywały się posiedzenia sekcyjne, które zajmowały się wnioskami członków, zgłoszonymi na konferencję krajową.

Przy sposobności konferencji krajowej odbyły się też wystawy wyrobów młodzieży szkolnej z zakresu różnych działów nauki zręczności, krawieczyzny i kobiecego gospodarstwa domowego. Liczebnością, różnorodnością i doбором eksponatów odznaczyły się osobliwie wystawy w Tarnopolu i Stanisławowie; obficie obesłaną była też wystawa w Krakowie. Wystawy we Lwowie i w Tarnowie były specjalnie dostosowane do zasad „Szkoły pracy“.

We wszystkich konferencyach rejonowych — prócz zgromadzenia w Krakowie — żywy biorąc udział Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej dr. Ignacy Dembowski w serdecznych przemówieniach do zgromadzonych dał wyraz swej radości, że z powodu powrotu normalnych stosunków w kraju, będzie mogło i szkolnictwo rozwijać się w żywszem tempie, zwłaszcza, że i liczne rzesze nauczycielstwa, uzyskawszy dzięki szczodrej życzliwości Sejmu krajowego znaczne podwyższenie swych poborów, z tem większą gorliwością i jednomyślnością w pracy, bez rozdzielania się na stronnictwa czy to narodowe czy polityczne, spełnią swój zawodowy i obywatelski obowiązek służenia najszczytniejszej sprawie oświaty.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

~~~~~  
**Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.**  
~~~~~

Wydany dnia 30. listopada 1915

L. 8635/III.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych, Rad szkolnych miejscowych i Zarządów szkół w sprawie wykonywania przymusu szkolnego.

W niektórych rozporządzeniach c. k. Rady szkolnej krajowej a w szczególności z dnia 18. maja 1915 l. 112/Pr., z 12. lipca 1915 l. 5820/III. i z 13. lipca 1915 l. 5810/III. a wreszcie w odezwie do nauczycielstwa umieszczonej w Nr. 1 „Dziennika Urzędowego“ c. k. Rady szkolnej krajowej z r. 1915 dotknięto sprawy przymusu szkolnego w bieżącym roku szkolnym i zwrócono uwagę Rad szkolnych okręgowych na okoliczność, że obecne położenie kraju i ludności wskutek klęsk wojennych nie dopuszcza stosowania z całą ścisłością rygoru prawa w przynaglaniu rodziców do posyłania dzieci do szkoły.

Niektóre Rady szkolne okręgowe zrozumiały jednak niewłaściwie treść powyższych rozporządzeń i pouczyły Zarządy szkół, jakoby Rada szkolna krajowa zawiesiła lub zniosła przymus szkolny w bieżącym roku wojny. Zdanie takie jest zupełnie nieuzasadnione, skoro bowiem przymus szkolny opiera się na §§ 30—38 ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57, przeto nie może być przez krajową Władzę szkolną zniesiony, a obowiązek rodziców posyłania dzieci do szkoły trwa

dalej jak poprzednio. Tak samo nie wygasł obowiązek powołanych organów pilnowania tego, aby treść ustawy była przeprowadzona a rygor ustawy winien być stosowany dalej bezwzględnie, gdzie tylko powodem nieposyłania dzieci do szkoły nie jest niedostatek spowodowany klęskami wojennymi lecz wyłącznie opieszałość lub brak nadzoru ze strony rodziców. Wałęsanie się dzieci i próżnowanie — na co się niektóre Rady szkolne okręgowe użalają — tylko z tego powodu, że obecnie toczy się wielka wojna światowa, byłoby grzechem nie do darowania. Niepodobna zaś stosować rygoru ustawy o przymusie szkolnym tam, gdzie budynek szkolny w znacznej części zniszczony a dzieci wszystkie nie mogą się pomieścić w tymczasowo najętych ciasnych izbach, lub gdzie ludność pozbawiona całego mienia i odzieży musi wraz z dziećmi starać się o zaspokojenie przedewszystkiem najelementarniejszych potrzeb życiowych.

Te właśnie przeszkody i niepomysłne stosunki stanowiły podstawę uwag o wyjątkowych obecnie warunkach wykonywania przymusu szkolnego, których mylne zrozumienie mogłoby spowodować dotkliwą dla oświaty szkodę.

Poleca się przeto c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby godząc względy ludzkości z wymaganiami ustawy w wyjątkowym okresie wojny, wykonywały nadal, o ile tylko okoliczności tego dopuszczają, przekazany im przez ustawę obowiązek, aby szkole zapewnić należytą frekwencyę.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 30. października 1915.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim, nadając im tytuł profesora. następujących nauczycieli szkół średnich:

Jana Olpińskiego w szkole realnej w Żywiecu; ks. Stanisława Szpetnara w szkole realnej w Krośnie; Władysława Rembacza w II. szkole realnej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała ks. Emiliana Gorczyńskiego zastępcą nauczyciela religii gr. kat. w gimnazyum II. we Lwowie.

Zmarli:

Włodzimierz Lisikiewicz stały nauczyciel kierujący 4-klasową szkołą w Dobrotworze, w okręgu kamioneckim, zmarł dnia 29. września b. r. w 52. roku życia; Albina Wexówna, stała nauczycielka 6-klasowej szkoły żeńskiej w Debicy, zmarła dnia 19. października b. r. w 70. roku życia a w 30. roku służby;

- Klotylda Jaczmierska stała nauczycielką szkoły wydziałowej żeńskiej im. Klem. Tańskiej w Krakowie, zmarła dnia 23. lipca b. r. w 55. roku życia a w 30. roku służby;
- Bolesław Hanula tymczasowy nauczyciel szkoły męskiej im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu, zmarł dnia 10. października b. r.;
- Antoni Potoczny tymczasowy nauczyciel 2-klasowej szkoły w Biesiadkach w okręgu brzeskim; zmarł w październiku b. r.;
- Maryan Iżycki tymczasowy nauczyciel szkoły męskiej w Turce, zmarł 2. listopada b. r.;
- Jan Brożek stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Baryczce w okręgu strzyżowskim, zmarł dnia 7. listopada b. r.;
- Henryka Danielska stała nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Elżbiety w Rzeszowie, zmarła dnia 5. listopada b. r. w 29. roku życia;
- Joachim Skorupski stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Nuśmicach w okręgu sokalskim, zmarł we wrześniu b. r. w 36. roku życia a w 16. roku służby;
- Mieczysław Batowski stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły na Zabuzu w Sokalu, zmarł w październiku b. r. w 63. roku życia a w 38. roku służby.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t. „Maryan Janelli i Adam Szelągowski. Dzieje powszechne. Podręcznik do nauki historii na stopniu wyższym szkół średnich. Część pierwsza obejmująca okres starożytny. Z 53 rycinami. We Lwowie 1915. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych. W Warszawie E. Wende i Ska“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego w płótno 3 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Podręcznik arytmetyki dla klasy VII. szkół średnich. Napisał dr. Jerzy Mihołowicz. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych 1914“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego w płótno 2 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t. „Ignacy Kranz. Geometria poglądowa. Podręcznik na klasę drugą gimnazyów, gimnazyów realnych i szkół realnych. Wydanie drugie. Kraków 1914“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego 1 K 40 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t. „Bronisław Duchowicz. Chemia dla klas wyższych, z licznymi rycinami i jedną tablicą barwną. Nakładem K. S. Jakubowskiego. We Lwowie 1915“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego 2 K 20 h.

Ogłoszenia.

Nakładem c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w Wiedniu wydano dwie nowe tablice poglądowe z dziedziny marynarki, z których pierwsza (podwójna) przedstawia wielki nowoczesny okręt wojenny w przekroju, druga przedstawia widok takiego okrętu oraz widok torpedowca i łodzi podwodnej. Cena sklepowa tych tablic wraz z objaśnieniami wynosi: pierwszej 3 K., drugiej 1 K.

Z uwagi na znaczenie powyższych tablic dla nauki szkolnej a w szczególności dla rozbudzenia zainteresowania młodzieży urządzeniami marynarskimi, zwłaszcza ze względu na obecne stosunki, c. k. Rada szkolna krajowa wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 19. października 1915 l. 29.432, zwraca uwagę na powyższe pożyteczne wydawnictwo i zaleca zakupienie tych tablic dla zbiorów naukowych szkolnych.

C. i k. Ministerstwo wojny wydaje dla oficerów i żołnierzy pełniących służbę na froncie „Gazetę polową“, wychodzącą raz w tygodniu w języku niemieckim, polskim i ruskim, oraz w czterech innych językach. Za zezwoleniem c. k. Ministerstwa wojny mogą „Gazetę polową“ nabywać także osoby prywatne.

Prenumerata tego czasopisma wynosi 2 K 50 h kwartalnie, poszczególne numera 25 h.; abonament przyjmuje c. i k. nadworna księgarnia L. W. Seidla w Wiedniu I. Graben 29.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 23. października b. r. l. 3353 podaje się do wiadomości, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zezwoliło gminie Slatina, położonej w powiecie politycznym Morawska Trzebowa. (Mährisch-Trübau) na Morawie, na zmianę nazwy w języku niemieckim na „Schlettau“ z tem, że dotychczasowa czeska nazwa tej miejscowości „Slatina“ nie doznaje zmiany.

Zwraca się uwagę nauczycielstwa na dziełko p. t. „Jan Puchałka. Poradnik w czasie wojny“. Cena 1 K., wydane przez Sekretaryat katolickich Stowarzyszeń robotniczych w Krakowie, ul. św. Tomasza l. 37. Książeczka obejmuje następujące rozdziały: 1. Świadczenia wojenne. 2. Zasiłki wojskowe. 3. Zaopatrzenie inwalidów i ich rodzin. 4. Zaopatrzenie rodzin po poległych i zaginionych. 5. Ważniejsze ustawy i rozporządzenia władz wydane w czasie wojennym. 6. Budujmy na ruinach. 7. Informacje.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Bochni rozpoczną się dnia 3. lutego 1916.

Podania zaopatrzone w przepisane dokumenta należy wносить najpóźniej do dnia 20. stycznia 1916.

Egzamina kwalifikacyjne przed c. k. Komisją egzaminacyjną w Samborze rozpoczną się 13. grudnia 1915, we Lwowie i w Stanisławowie dnia 6. grudnia b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.